

BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2024. március; ár: 750,- Ft

A Biblia Szövetség Egyesület folyóirata

XXXVI. évfolyam 1. szám

EMBERÖLÉS,
ÖNGYILKOSSÁG,
SZENVEDÉS,
EUTANÁZIA

JOBB A HALÁL,
MINT A SZENVEDÉS?

1.

2.

**Ifjúsági szilveszter
a BSz székházában (1. kép)**

*

**A női sorozat januári
alkalma résztvevőinek egy
csoportja a Budapest–
Nagyvárad téri ref.
gyülekezet termében (2. kép)**

*

**BSz vezetők és szolgálók
konferenciájának résztvevői
Pécelen (3. kép)**

3.

AZ ÉLET ÉS HALÁL KÉRDÉSEI

Szeretettel köszöntöm
a kedves Olvasókat!

Noha a közélet legutóbbi eseménycsokjában a háttérbe szorították az aktív eutanázia témáját, ebben a lapszámban még-

is e kérdéskörrel foglalkozunk.

A kialakult vitát és abban a sokféle keresztyén állásfoglalást látva, fontosnak ítéltük, hogy Olvasóink a Szentírás, a Kijelentés alapján jussanak személyes meggyőződésre, s annak megfelelően képviseljék álláspontjukat.

A nyilvánosság elé került kérdés látszólag pusztán csak arról szól, hogy lesz-e lehetősége egy ma gyógyíthatatlan és megfordíthatatlan betegségben szenvedőnek arra, hogy szenvedéseit, amikor majd elérkezettnek ítéli az időt, külső segítség igénybevételével lerövidítse, azt kérve, hogy segítsék a halálba. Azonban már abból, ahogyan megfogalmazzuk, körvonalazzuk a vitákat kiváltó problémát, mindannyian érezhetjük, hogy itt nem csupán a kegyes halál kérdése van előtűnő, hiszen az csak a „jéghegy” csúcsa. Tehát nemcsak a halálról szól ez a téma, hanem sokkal inkább az életéről, az életéről vallottokról. Hogy végül helyesen foglalhassunk tehát állást e kérdésben, ahhoz sokkal messzebből, mélyebbről kell kezdenünk a gondolkozást.

Tény, hogy a modern világ felfogása folyamatosan változik az élet és halál kérdésében (főként a média ebben a közvetítő eszköz): az életet relativizálja, a halált bagatellizálja, vagy másfelől romantikus élménnyé akarja tenni.

Ennek is köszönhetően a modern ember a halállal szemben nagyképűvé vált, ugyanakkor szíve mégis bizonytalan, s arra vágyik, hogy majd a halállal való találkozáskor a lehető legegyszerűbben megússza... Korunkban a halál mikéntje lett az elsődleges kérdéssé, mintha az hitetelene, vagy akár hitetlenítene egy egész életutat. Egy-egy halálesetről értesülve szinte mindig ez az első kérdés:

hogyan halt meg? Az elhunytak életét sokszor azzal nyugtázza korunk, hogy milyen halála volt. Ilyeneket szoktunk mondani: nem szenvedett, szép halála volt, hirtelen halála volt, tragikus halála volt, megérdemelt halála volt, kegyes halála volt, értelmetlen halála volt, megváltozott halála volt, természetes halála volt... és még sorolhatnám. A halál formája sokakat megnyugtat, megvigasztal, másokat pedig felkavar.

De tegyük fel e kérdést: valóban mindezt meghatározó a halál formája? Azok számára, akik az életet a születés és halál közötti időszakként és minőségként kezelik, bizonytalanság. És már benne is vagyunk a sűrűjében. Ugyanis, ha a halál az élet végét jelenti, akkor arra is választ kell adnunk, hogy mikor kezdődik az élet? A fogantatással? A terhesség x-edik hetében? A születéssel? Ki rendelkezik az élettel? Mikortól rendelkezik az ember az életével? A szenvedés szükség-szerű, vagy megvetendő része az ember életének? Jobb a halál, mint a szenvedő élet? Nyilván mindenkinek van ezekre a kérdésekre válasza, s akkor már csak az a kérdés, hogy ezek a válaszok fedik-e a valóságot.

Meggyőződésünk, hogy a világon egyedül a Szentírás az a forrás, mely bizonyítékokkal alátámasztva hitelesen eligazíthat bennünket élet és halál kérdésében, ugyanis is a valóságot mutatja be nekünk.

Ha nagy vonalakban akarjuk ezt összefoglalni, akkor azt látjuk, hogy az Élet (Isten) hamarabb volt, mint az élet (teremtés), ami tőle származott. A teremtett világban lett az öröktől fogva létező Élet láthatóvá és kézzelfoghatóvá. Az Élet tehát magasabb rendű, több, mint a látható élet.

Azt is kimondhatjuk, hogy az élet nem képes az Élettől függetlenedni, mert ő az ura, fenntartója, igazgatója és gondviselője. Az életet tehát sohasem szabad az élet forrásától, magától az Élettől elvonatkoztatottan értelmezni.

A Biblia azt is megtanítja nekünk, hogy a teremtés minden egyes életnek hossza, kimért ideje az Élet által eldöntött és meghatározott. Azonban ez a meghatározottság mégsem jelenti az élet

végét. A halál kikerülhetetlen eseménye a látható világban zajló életnek. De a halál nem végállomása, hanem egy állomása életünknek. Egy kapu, melyen át a láthatatlan világba lépünk, ahol folytatódik életünk, mert az Élet erről és így döntött. Minden ember élete folytatódik, de attól függően, hogy miként lépett kapcsolatba az Élettel. Akik befogadták őt, azok vele élnek tovább. Akik viszont nem, azok nélküle, méghozzá örök és megváltoztathatatlan ítélete alatt.

E rövid bevezetőből is kitűnhet, hogy az élet és Isten tisztelete milyen szorosan függ össze.

Akik tehát Istent ismerik, szeretik és tisztelik, nem gondolkozhatnak szabadon az élet és halál kérdéséről. Jézus Krisztus élete, szenvedése, halála és feltámadása, majd megdicsőülése összefoglalt bizonyítéka mindannak, amit a Biblia e kérdéskörben nekünk tanít. Lásuk hát az élet és halál kérdéséről az Élet Igéjének fényében!

Sipos Aba Álmos / Budapest

*Füle Lajos
Menedékem*

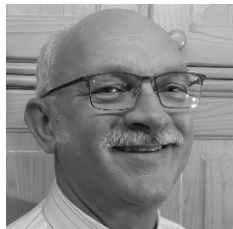
Múló időm, URAM, TEREMTŐM,
forgács csak az időtelenből,
a véges út, a földi pálya
a teremtés szakadt szilánkjára.

Hogy is lehet, hogy e szilánkot
jelenléteddel így megáldod,
s a halandó emberi lelket
hatalmaddal újjáteremted?

Köszönöm, hogy hinni, remélni
én is idejöhettem élni,
s földi időm ha itt letelne,
kaput nyitss az időtelenbe.

Mert a múltás csalóka látszat,
mert hatalma nincs a halálnak
azon, akit KRISZTUSA éltet.
Menedékem – az örökelet.

MIRE VONATKOZIK A „NE ÖLJ!” PARANC SOLAT?

**„A „Ne ölj!”
parancsolat arról
is szól, hogy
kinek a képét
viseled:
az embergyilkos,
hazug Sátánét,
vagy a testi-lelki életet adó és értünk
életét áldozó Krisztusét!”**

**AZ AJÁNDÉKRA KEZDETTŐL FOGVA VI-
GYÁZNI KELL!**

Az élet a fogantatás pillanatában kezdődik! Istentől kapjuk ajándékba: „Élettel és kegyelemmel ajándékoztál meg” (Jób 10,12). Mivel Ő adja az életet, csak Ő veheti el, mert „az Ő tulajdona” (Heidelbergi Káté [továbbiakban: HK] 1.)! Ami a másé, azzal sosem rendelkezhetünk szabadon: sem az élet kezdetén, sem a végén, sem közben! Az Ő kezében van életünk és halálunk ideje (Zsolt 31,16)! Keresztyénként az a feladatunk, hogy a ránk bízott élettel mindvégig óvatosan és felelősen bánjunk, ne rongáljuk, ne károsítsuk, ne tegyük ki felelőtlenül veszélynek, a testet gyógyítsuk, a fájdalmat csillapítsuk! Imádkozzunk elesett szeretteinkért, ápoljuk, gondozzuk őket, ameddig csak lehet. Legyünk életükért hálásak akkor is, ha a családnak és nekünk ez komoly terhet jelent!

**TÖRVÉNYELLENESEN SENKI NEM ÖLHET
MEG SENKIT**

A gyilkolásnak azt a bizonyos fajtáját tiltja a 6. parancsolat, ami a közösség ellen van. Ma már a keresztyén orvostól nem lehet mások utasítására, vagy kérésére hóhért csinálni, hogy az életet megrövidítse, vagy elvegye! Minden korban volt nyomásgyakorlás és parancs is ennek érdekében... „De a bábák félték Istent” és nem öltek csecsemőket (2Móz 1,17)!

MIRE NEM VONATKOZIK?

A közösség érdekében történő „ölés”, de ez most nem témánk (pl. honvédő háború, jogos önvédelem, illetve elretentésül a halálbüntetés. Isten ezért adta

a felsőbbség kezébe a kardot, hogy megbüntesse a gonoszokat, a jókat pedig megvédje – Rm 13,1–10).

KINEK A TEKINTÉLYE ÁLL MÖGÖTTE?

Most is a Bibliából érvelünk. Mindig az a legfontosabb, hogy ki az, aki mondta! Ettől függ az információ hitelessége, megbízhatósága, tévedhetetlensége, érvényessége, szankciói! Nem mindegy, hogy a portás mondja, vagy a vezérigazgató. A 6. parancsolat nem Mózes ötlete.

Túrmezei Erzsébet
„Szeretném, ha 7 életem lenne!”

„Szeretném, ha 7 életem lenne!” – olvasom a gyermekéneket.
„Minden vágyam teljesülne benne!
Az egyikben repülő lehetnék,
a másikban tengerész talán...
Mindegyikben más öröm várna rám.
Szeretném, ha 7 életem lenne...
de ha csak egy lehet!”

Kísér ez a különös gyermekének,
s rá gondolok az én egy életemre...

Hangzott Krisztus hívása: Kövess engem!
S öröm volt a fiatal életet
értem átszegezett kezébe tennem,
szolgálat útján járni szent nyomában!

Alkonyodik... de ma sincsen más vágyam:
Vele élni ezt az egy életet!
Ha 7 volna, velem mind a hetet!
Szolgálatában minden percet, évet,
hiszen az élet csak Ővele élet!

S 7 földi életről álmodni kár!
Krisztus nyomában örök élet vár,
örök élet ragyogó dicsősége...
s szolgálatunknak nem lesz soha vége!

Nem emberi bölcsesség, aminek ember csak úgy ellene mondhatna. A lázadó emberiség mindig utálkozva próbálta leszaggatni magáról az élő Isten uralmát, azaz szavát, mert annak bilincsként fojtó légköre van számára (Zsolt 2,1–3). Ezért adhatta Irád a fiának a Mekhujael nevet,

ami azt jelenti: „töröld ki, vagy tagadd meg Istent” (1Móz 4,18). A Tízparancsolatot maga „Isten mondta” (2Móz 20,1), „Isten ujjával” íratott (2Móz 31,18), „Isten írása volt” (2Móz 32,16), köbe véste, hogy örökre fölírja rájuk (2Móz 34,1) ezeket az „élő igéket” (ApCsel 7,38). „Ő mondta” (Zsid 13,5), „Ő lehelte ki” (2Tim 3,16), hogy tanítson, kiigazítson, megjobbítson, az igazságban neveljen, hogy megértsed, hogy „a szeretettel nem tesz rosszat a felebaráttal”, mert „a törvény betöltése a szeretet” (Rm 13,8–10).

MIT JELENT A 6. PARANC SOLAT?

Az állatok leölésére (3Móz) általánosan egy másik héber szót használ a Biblia. Az itt használt héber szó (RATSAH) speciálisan csak a törvényellenes emberölést jelöli. A szó gyöke a tagok darabokra összetörését, összezúzását, mindenfajta megsemmisítését jelenti. Ez szerepel a Zsolt 42,11-ben is: „*mintha csontjaimat zúznák össze*”, és a faltörő kosok leírásánál is (Ez 4,2; 21,27; 26,9 és 2Sám 20,15). A HK (105–107.) még tovább megy: A felebarátot „*sem gondolatban, sem szóval, sem viselkedéssel [...] meg ne sértsem, ne gyűlöljem, ne bántsam és meg ne öljem. Ellenkezőleg: oltsak ki magamból minden bosszúvágyat, magamban se tegyek kárt, és magamat könnyelműen veszedelembé sodorjam.*” Isten „*a gyilkosságnak a gyökerét: Az irigységet, a gyűlölséget, a haragot és a bosszúvágyat gyűlöli, és mindezt titkos gyilkosságnak tartja.*” Sőt „*azt kívánja, hogy szeressük felebarátunkat [...], iránta türelemmel, békességgel, szelídséggel, könyörületességgel, szívességgel viseltessünk, őt veszedelmében megvédjük, és ellenségeinkkel is jót tegyünk.*” Ide tartozik még a karaktergyilkosság is, amikor valakinek a jó hírét teszik tönkre hazugságokkal. (Pl. Bethlen Gábor hithősünk nem volt házasságtörő, amint hamisan állítja a róla szóló filmsorozat!)

A „Ne ölj!” parancsolat arról is szól, hogy kinek a képét viseled: az ember-

gyilkos, hazug Sátánét, vagy a testi-lelki életet adó és értünk életét áldozó Krisztusét!

MI ADJA AZ EMBERÉLET ÉRTÉKÉT?

Az ember értékét nem a képességei, társadalmi hasznossága, rangja, pénze, meglévő fizikai funkciói, sérült volta, egészségének megléte adja, sem az, hogy megszületett-e már, vagy nem, vagy mennyire szenved. Isten határozza meg az ember értékét.

1. Mert az ember Isten alkotása (1Móz 5,1-2), műremeke (Zsolt 139,13–16); Ő az élet forrása (Zsolt 36,10), Tőle indul el, és nem a véletlen hozta létre Isten nélkül (ateista evolúció).
2. Isten képe teremtett (1Móz 1,27a). Az Ő lényét és tulajdonságait képviseli.
3. Ő ad célt az életünknek: hogy
  - teremő Istenét igazán megismerje;

- szívből szeresse;
- vele örökké tartó boldogságban élve Őt dicsérje és magasztalja;
- örökké gyönyörködjön benne (HK 6.; Westminsteri Kiskaté 1.).

MIÉRT ILYEN SZIGORÚ EBBEN A KÉRDÉSBEN ISTEN?

A fentiekből érthető meg Isten szigorúsága: „...az embertől is számon kérem az ember életét: [...] Aki ember vérént ontja, annak vérént ember ontja. Mert Isten a maga képmására alkotta az embert.” (1Móz 9,5–6).

A MEGOLDÁS JÉZUS!

Hogy tudod betartani ezt a 6. parancsolatot? Ami embereknek lehetetlen, az Istennek lehetséges! Jézus ezt is betöltötte! Elrettentő listák vannak a Bibliában, hogy mik laknak még a megromlott szívben a gyilkos indulatok mellett (Mk

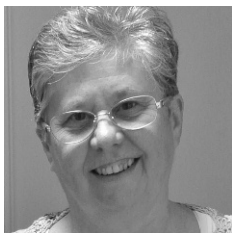
7,21–23; Rm 1,24–32; 2,17–24). A bűn áradata olyan túlerőben van, hogy erőnk magában „mit sem ér”. Jézusra, Isten erejére van szükségünk hit által, mert szabadítása nélkül örökre a bűn rabjai maradnánk. De Krisztus „megfeszítetett, hogy megerőtlenedjék a bűnnek teste” (Rm 6,6). Ő ragadott ki minket a sötétség hatalmából (Kol 1,13–14).

ÉS MI VAN, HA MEGTÖRTÜNK?

Kérjük Őt: „Titkos bűnöktől tisztíts meg engem!” (Zsolt 19,13) „Megbocsátotta minden bűnünket” (Kol 2,13–15). „Ha bűneitek skarlátpirosak, hófehérek lesznek” (Ézs 1,18). Képes újjá szülni, belülről átfőrnálni olyan emberré, aki szereti Őt. Hajlandóvá és késszé tesz arra, hogy életem fennmaradó részében az Ő szerető lényét tükrözzem, Őt és felebarátomat szeressem az Ő dicsőségére.

Dr. Nagy Péter Mihály / Debrecen

A BIBLIA ÉS AZ ÖNGYILKOSSÁG

„Az öngyilkosság ötletgazdája és kivitelezője minden esetben az Ördög, akiről Urunk állítja, hogy »emberölő volt kezdettől fogva« (Jn 8,44).”

Öngyilkosság (suicidium), amikor valaki szándékosan önmaga halálát okozza.

Az Ábrahामी vallások hagyományosan Isten elleni bűnnek tekintik, az iszlám ebben a legradikálisabb. A középkori egyház az öngyilkosságban elhunytaknak nem adta meg a végtisztességet, sőt, a sikertelen kísérlet áldozatainak sem.

A 6. parancsolat így szól: Ne ölj! Az élet kioltásának tilalma nemcsak a másik emberre vonatkozik. Az ember önmaga gyilkosa sem lehet. Ez az emberölés minősített formája, ahol a végrehajtó és az áldozat ugyanaz. Visszafordíthatatlan és önmagában hordozza a büntetését, hiszen az ember ezzel lemond az Isten kínálta kegyelemről.

Az ember a teremtés jogán Isten tulajdona. Bár a bűn miatt halandóvá vált, Isten fenntartja a jogot, hogy Ő a földi-testi élet szuverén ura. Isten hatásköre földi életünk időtartama és testi halálunk időpontja.

Meggyőződésem, hogy mennyei Atyánkat életidőnk meghatározásában szeretete, könyörülete és kegyelme kormányozza. Mert Ő soha nem kívánja a bűnös halálát, hanem hogy megtérjen és éljen (Ez 33,11). Általánosságban, amíg testi életünk tart, addig tart a kegyelmi időnk is, vagyis, Isten lehetőséget kínál nekünk a megtérésre. Ebben vannak kivételek, mint pl. Heródes (Lk 23,8–9).

Ezért sincs joga az embernek élete kioltásra. Kivételt csak Isten törvénye szerinti halálbüntetetések ill. az általa rendelt felsőbbbségnek, Isten haragja végrehajtására adott hatalomgyakorlása képez.

Az öngyilkosság gyakori a történelemben és a Bibliában is. Bár a fejlett világban az ember életkörülményei az utóbbi egy-másfél évszázadban igen sokat javultak, az öngyilkosságok mégsem szűntek meg. Sőt, pl. 1960 és 2012 között számuk 60%-kal emelkedett! Az ezredfordulón a világon ez volt a 10. leggyakoribb halálok. Ma az emberek 0,5-1,4% hal meg öngyilkosság miatt. A százezer lakosra eső éves halálozási ráta 11,6. Ráadásul minden halállal végződő öngyilkossághoz 10-40 kísérlet számítható.

Az öngyilkosság gyakorisága országonként és időszakonként eltér. Általában

háromszor több férfi hal meg öngyilkosság miatt, mint ahány nő, 65 év felett pedig tízszer több a férfi. A serdülőket különösen is veszélyeztetik, náluk ez a második leggyakoribb halálok. A WHO adatai alapján az öngyilkossági ráta Magyarországon igen magas (százezer lakosra 19–25 fő jut); 2015-ben hazánk Európában a 7. volt.

A tinédzser kori öngyilkosságok háttere az apátlanság, a csonka családok, sokszor szexuális abúzus. A cél – eseteik döntő többségében – nem a halál, hanem kikerülni a megoldatlan, elviselhetetlen, szorongató élethelyzetből. Azt képzelettel, ha befejezi az életét, azon túl már nincs semmi, ezért nem fél tőle. Az ifjúkori öngyilkosságokban egyre növekvő szerepe van a gender mozgalomnak. A nemiség megváltoztathatatlan, mert a génjeinkbe íródott, onnan azt ki nem vehetjük, át nem írhatjuk. Világos, a beavatkozások, melyeket ma sok-sok orvos végez a hippokratészi eskü megszegésével, kilátástalanok! Ki tudja, ma hány gyermeket, fiatalot tesznek visszafordíthatatlanul tönkre, Isten csodálatos teremtését szörnyűséges torzókká alakítva. Nem véletlen, hogy az ilyesmin átesettek között igen magas az öngyilkosságok száma! Eleve is kifejezetten és labilis sze-

mélyiségeket csálnak ebbe a csapdába, ahol elkerülhetetlen az ébredés. Íme, ez is az embergyilkos ma legálissá tett módszere, mint az abortusz is!

Az öngyilkosság nem betegség, nincsenek ilyen típusok. Csupán különböző szintű hajlamosító tényezőket ismerünk. Elsődleges rizikófaktorai a mentális zavarok (depresszió, alkohol- vagy drogfüggőség, skizofréria), öngyilkosság előfordulása a családban, megelőző kísérletek. A másodlagos (negatív élethelyzet) vagy harmadlagos (nem, életszakasz, évszak) rizikófaktorok jelentősége sokkal csekélyebb. A hajlamosító tényező mellett kevés védelmet jelentő körülmény ismert. Közöttük emlegetik a vallásosságot, a tradicionális értékrendet, a jó családi és szociális háttérrel, a terhességet, a szülést követő első évet, a nagyobb gyermekszámot és a rendszeres testedzést.

Világos a Szentírás véleménye: „*egy embergyilkosnak sincs örök élete*” (1Jn 3,15). Ám a konkrét esetek mindegyike más. Ezért, mint minden ítéletet, ezt is jó, ha rábizzuk az „*igazságosan ítélőre*” (1Pt 2,23; Jel 19,11).

Az öngyilkosság ötletgazdája és kivitelezője minden esetben az Ördög, akiről Urunk állítja, hogy „*emberölő volt kez-*

dettől fogva” (Jn 8,44). Ő hazug és a „*hazugság atyja*”. Célja, hogy megölje az embert és ehhez következetes hazugságai útján vezet az út. Könnyen megtalálja életünk kritikus pontjait, amikor befolyásolhatók vagyunk. Kihaszználja a nehéz helyzeteket: a kilátástalanságot, az elkeseredést, depressziót, szenvedést, betegséget, és ezekben csapja be áldozatait, miszerint nincs kiút, megoldás, ill. azt súgja, az élet lezárása old majd meg mindent. Tudjuk, ez a legnagyobb hazugság, mert így az adott helyzetet véglegesíti az áldozat. A Sátán még az Úr Jézust is megkísérelte rávenni az öngyilkosságra (Lk 4,9). Ha nem rettent vissza ettől, hogyan próbálna meg bárkit rávenni erre?

Ma 12 országban legalizálták az eutanáziát. Ezekben, bár arra számítottak, csökkeni fog az öngyilkosságok száma, éppen ellenkezőleg, szabályos lavina indult el. Emelkedett az olyan esetek száma, amikor definíció szerint nem beszélhetünk eutanáziáról, hiszen nem gyógyíthatatlan, szenvedő, végállapotú betegeket engednek – helyesebben szólva küldenek – a halálba, hanem rendellenességgel született gyermekeket vagy mentális betegeket stb. Ilyen esetekben – a megkülönböztetés céljából is – jó, ha inkább az

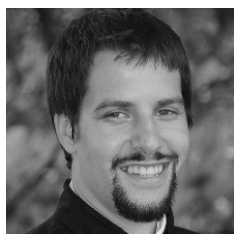
„*asszisztált öngyilkosság*”, sőt gyilkosság kifejezést használjuk, hiszen többségükben az érintett valóságos, önálló döntéshozataláról nem lehet beszélni.

Az egész kérdéskörben a legtöbbet emlegetett érv az ember jogos autonómiája. Itt mutatja meg magát igazán az emberölő, hiszen az ember Istentől való függetlenedési vágya a bűn igazi lényege. Az Isten az embert a maga számára, a vele való szeretet-függőségre teremtette! A „*kié az életem*” kérdésben látjuk, mennyire igaz ma, hogy a gonosz megtevesztette az egész földkerekséget (Jel 12,9).

Bármilyen öngyilkosságról beszélünk is – akár új, tudományosnak imponáló névvel felcímkézett (jó halál, kegyes halál) módon végezve is –, a Biblia értékelése szerint az élet kioltása gyilkosság! Gondolatmenetük gyökér tévedése, hogy az ember autonóm, a saját maga és nem Teremtője tulajdona és ezért joga van dönteni az élete felől. Ám az élet ura ma és mindörökké a mindenható Isten, az egész univerzum felett uralkodó királyok Királya! Egyedül az Ő hatásköre az ember élete és életideje.

Dr. Erdélyi Judit / Budapest

A SZUVERÉN ISTEN ÉS A SZENVEDÉS

„Mivel Isten szuverén Úr, a szenvedés és a fájdalom soha nem ok vagy cél nélkül van jelen a mi életünkben sem! Arra használja fel Isten azt a mi életünkben, hogy a megpróbáltatásokon keresztül haladva kipróbált hitünk legyen.”

A Szentíráson keresztül Isten úgy jelenti ki önmagát nekünk, mint szuverén, korlátlan hatalommal rendelkező Úr! Ábrahámnak ezt mondta: „*Én vagyok a Mindenható Isten*” (1Móz 17,1). Jób így szól, amikor bűnbánatot tart: „*Tudom, hogy mindent megtehetsz, és nincs olyan szándékod, amelyet meg ne valósíthattál*” (Jób 42,2). A próféta pedig ezt kérdezi: „*Ha valami baj éri a várost,*

nem az Úr hozza-e azt?” (Ám 3,6). Pál apostol úgy mutatja be az Istent, mint „*aki mindent saját akarata és elhatározása szerint cselekszik*” (Ef 1,11). A Példabeszédek könyve arra figyelmeztet bennünket, amikor azt írja, hogy „*az ember végzi a sorsvetést, de mindig az Úrtól való a döntés*” (Péld 16,33), hogy nincsenek véletlenek, és még az életünk legapróbb dolgai is az Isten szuverén tervének a részét képezik. „*Ezért megnyugodhatunk abban a tudatban, hogy Isten hatalmának semmi sem tud ellenállni.*”¹ Ezért bátran kimondhatjuk, hogy a szenvedés, legyen az akár lelki, vagy éppen fizikai jellegű, nem esik kívül az Isten tervén (akarátán), sőt inkább része annak. Figyeljük meg Ézsaiás próféta szavait: „*Én alkottam a világosságot, én teremtettem a sötétséget, én szerzek békességet, én teremtek bajt, én, az Úr cselekszem mindezt*” (Ézs 45,7). Sokszor

félünk kimondani, és talán még inkább félünk elhinni, hogy a bennünket körülvevő szenvedés nem az Isten tudta nélkül, vagy az Ő akarata ellenére történik, hanem mindez az Ő csodálatos és tökéletes tervének a része.

A Szuverén Isten a szenvedést sokféleképpen és sokféle céllal engedi meg és használja az Ő népe életében! Találkozunk olyan példákkal, amikor a szenvedés egyértelműen Isten büntetéseként értelmezhető. Így tekinthetünk a tíz csapásra, amikor Isten megveri Egyiptomot (2Móz 7–12), amikor Isten büntetéssel sújtja az ellene fellázadó népet a pusztában (Pl: 4Móz 14; 4Móz 21 stb.). Amikor Isten megbünteti Dávidot, amiért megölette Uriást azért, hogy elvehesse a feleségét (2Sám 11–12). Vagy amikor az Úr megöli Anániást és Szafirát, mert hazudnak neki (ApCsel 5,1–11). Azonban hiba lenne kimondani, hogy a szen-

vedés minden esetben Isten büntetése az ellene elkövetett bűneink miatt.

Jób könyve éppen arra figyelmeztet bennünket, hogy az ember szenvedése az Isten elleni lázadás következménye, de nem mondhatjuk ki minden esetben, hogy az adott szenvedés, átélt fájdalom háttérben valamilyen konkrét bűnnek kell lennie! Isten maga mondja ki Jóbról, hogy: „*feddhetetlen és becsületes ember; féli az Istent és kerüli a rosszat.*” Ennek ellenére, látszólag ok nélkül szolgáltatja ki őt a Sátánnak, és ennek következtében mérhetetlen lelki, majd fizikai fájdalmat kell elhordoznia. Barátai minduntalan arra akarják rávenni, hogy tartson bűnbánatot, mert biztosan van valami bűn az életében, amiért megharagudott rá az Isten, akkor majd megkönnyül rajta az Úr, és elmúlik a szenvedése. Jób szenvedését tovább fokozza, hogy hiába ostromolja Istent, nem kap választ arra a kérdésre, hogy miért is kell a rá mért csapásokat elhordoznia. A történet lezárásában, amikor megjelenik neki az Úr, a helyére kerülnek a dolgok. A miért helyett sokkal fontosabb lesz számára az Isten megismerése és az Ő személyes jelenléte az életében. Nyilvánvalóvá válik Jób és barátai számára is, hogy Isten nem büntetni, hanem tanítani és nevelni akar-

ta őt. Miután megszabadult az önmaga körül forgástól, tudott barátaiért is imádkozni.

Jeremiás története pedig arra tanít meg bennünket, hogy mennyire nem kívánjuk a szenvedést. A fizikai, testi szenvedést amennyire tőlünk telik szeretnénk elkerülni. Ha Isten mégis megengedi az életünkben, akkor sokszor éljük meg azt, amit a próféta, hogy az Úr rászedett, magunkra hagyott, és nem ezt érdemljük (Jer 20). Természetes tapasztalata életünknek, hogy a folyamatos fájdalom, a megnyugvás nélküli szenvedés teljesen fel tud bennünket örölni. Felőröl fizikailag, és lelkileg egyaránt. Nehezen tudjuk elképzelni, hogy ez nem büntetés, vagy figyelmeztetés amiért engedetlenek voltunk. A prófétát is azért viseli meg a szenvedése, mert Isten parancsát hajtja végre. Az Ő üzenetét tolmácsolja hűségesen a népnek. És pont emiatt éli át a megvetésben a lelki szenvedést és az üldöztetésében a fizikai fájdalmat is! Nem látja az értelmét és a célját a szenvedésének, és ez csak még kilátástalanabb helyzetbe hozza. Mi is ugyanígy vagyunk ezzel. Ha értelmetlennek és céltalannak tartjuk a szenvedésünket, az csak mélyíti a keserűségünket és a fájdalmunkat.

Sokszor azonban akkor is nehezen hordozzuk a terheinket és legszívesebben szabadulnánk tőlük, ha világos előttünk az elérendő cél. Természetes, hogy senki sem kívánja a szenvedést, hiszen még maga Jézus Krisztus, az emberré lett Isten is így kiált fel a Gecsemáné-kertben: „*Atyám, ha lehetséges, távozzék el tőlem ez a pohár; mindazáltal ne úgy legyen, ahogyan én akarom, hanem amint te*” (Mt 26,39). Bár valóságos emberként hatással volt rá a szenvedés keserűsége és idegörlő realitása, az előtte levő cél miatt vállalta a kimondhatatlan szenvedést is.

Mivel Isten szuverén Úr, a szenvedés és a fájdalom soha nem ok vagy cél nélkül van jelen a mi életünkben sem! Arra használja fel Isten azt a mi életünkben, hogy a megpróbáltatásokon keresztül haladva kipróbált hitünk legyen. Ezekre a próbákra nem az Úrnak van szüksége, hogy megtudja rólunk, hogy hol tartunk hitünkben. Erre nekünk magunknak van szükségünk, hogy ha kiálltuk a próbát, elnyerjük az élet koronáját! Ez az a cél, ami felé egész életünkben terel bennünket a mi szerető Mennyei Atyánk!

Tamás Balázs / Szokolya

*

Jegyzet: 1. R. C. Sproul A keresztyén hit alapigazságai 73. o.

KÜLÖNBSÉG AZ ISTENTELENEK ÉS A HÍVŐK SZENVEDÉSE KÖZÖTT NEM A HALÁL HOZZA EL A MEGOLDÁST!

„Földi vándorutunkhoz, testi létünkhöz van kötve tehát a nyomorúság, fájdalom, szenvedés; egyaránt elérheti a hitetlent és a hívőt is.”

Nem is azzal kezdeném, hogy milyen különbség van az istentelenek és a hívők szenvedése között, hanem azzal: milyen különbség van az életük között! Hiszen a Biblia elsősorban nem a szenvedést állítja elénk, hanem a Krisztusban elrejtett életet! A Krisztus nélkül élőknek, a hitet-

leneknek nem amiatt szenvedés vagy pokol az élet – ahogy szokták mondani –, mert betegek, fájdalmaik vannak, hanem mert Krisztus nélkül élnek! Igaz a lelki ének üzenete: „*Az élet nélküled nem élet*”, vagyis Jézus nélkül. Ezért szól nekik az örök felszólítás: Hígy az Úr Jézus Krisztusban! Mert az Úrnak megváltottai az ő kegyelmének Jézus Krisztusban megmutatott és elvégzett váltóságáért az örök élet, Isten ígéreteinek, javainak birtokosai. Őket is eléri a testi szenvedés, de még halálukban is boldogok (Jel 14,13)! Nem mennek ítéletre, mert átmentek a halálból az életre. Földi életükben tehát nem mentesek a szenvedések, fájdalmak, nehézségek alól, de

oda készülnek boldog reménységgel és várakozással, ahol nem lesz szenvedés, fájdalom, sóhaj (Ézs 35,10; Jel 21,4). Tehát szenvedésük csak ideiglenes volt, átmeneti, az Ige szavával: „*pillanatnyi, könnyű szenvedés*” (2Kor 4,17), vagy Péter ezt a kifejezést használja: rövid szenvedés (1Pt 5,10). Az istentelenek pedig – bár nem oda készülnek, de el nem kerülhetik –, oda mennek, ahol földi szenvedésük, gyötrelmük csak nagyobb, és állandó lesz (Mk 9,48). Földi vándorutunkhoz, testi létünkhöz van kötve tehát a nyomorúság, fájdalom, szenvedés; egyaránt elérheti a hitetlent és a hívőt is. A 73. zsolttár is megtanít egy fontos tényre: Aszáf előtt is érthetetlen volt, hogy ő,

mint Isten gyermeke, mennyi nyomorúság között él, míg a hitetleneknek jól megy soruk. Aztán azt olvassuk, hogy Isten szent helyén, színe előtt „megérti sorsukat” (16–17), mert valóban csak az Úr előtti imádságos lelkületben tudjuk megérteni, elfogadni, meglátni, mi a különbség a kétféle élet és kétféle szenvedés között.

Miben áll a különbség istentelenek és hívők szenvedése között? Először is abban, hogy a hívők tudják, kihez tartoznak, és miért tartoznak az Úrhoz. És mit jelent ez a számukra, milyen jövőt készített és tartogat nekik az ő kegyelmes Istenük. Életük erőssége és öröme nem a szenvedés vagy bajok nélküli életben rejlik, hanem a megváltás nagy művében, és az e felett való örömben (2Kor 8,2). Tudják, hogy Jézushoz tartoznak, aki az ő drága vérével minden bűnükért eleget tett. Ez ad biztonságot, tartást, és még a szenvedések között is lelki örömet nekik. Az Úrhoz való tartozásuk a minden vigasztalás Istenéhez tartozást jelenti (2Kor 1,3–4), aki vigasztalja őket itt, s az örökkévalóságban (Lk 16,25).

Sokszor tapasztalni, hogy az istentelenek nem szenvednek annyit, mint az Isten gyermekei. Ezt panaszolja Aszáf a 73. zsoltárban. Előfordul, hogy halálukig nincsenek kínjaik, és kitarat az ő erejük (Zsolt 73,4). De a végén azt mondja: Istenhez közelgetnem oly igen jó nékem (régi Károli fordítás). Elmondja, mi a nagy különbség: „*te fogod az én jobb kezemet*”, az istenteleneknek nincs, aki fogja kezét! És aztán befogadsz dicsőségedbe. Az istentelenekeket nem lesz, aki befogadja, elutasításban lesz részük. A hívők kiváltsága a bizonyosság: „*ha elfogyatkozik is testem és*

szívem, szívemnek kősziklája és az én örökségem te vagy ó Isten mindörökké” (Zsolt 73,26).

Az is nagy különbség, hogy a hívők tudják: nem ennyi az élet, ez a 70, vagy ha feljebb 80 esztendő. Földi létüket az örökkévalóság távlatából szemlélik. Ahogy Pál írja: „*ha e mi földi sátorházunk elbomol, épületünk van Istennél*” (2Kor 5,1). Vagy a Róm 8,18-ban azt olvassuk: „*mert azt tartom, hogy amiket most szenvedünk, nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely majd megjelenik nekünk*”.

Aztán az is különbség, hogy a hívők nem az okát, hanem a célját keresik a szenvedésnek. A hitetlenek mindig az

Füle Lajos
A kősziklán

„... és eljött az árvíz,
és fűjtak a szelek...”
Bele-belerendült a házam
s nem dőlt össze! A kősziklán van.

okát kutatják: „*Hát ezt érdemeltük? Ennyire rosszak vagyunk?*” – kérdezik, nem kevés önigazsággal. Minden nehézségükért Istent okolják, szidják, kérdőre vonják vagy káromolják. A hívők tudják, Istennek célja van életükkel. Az ő ereje erőtlenség által ér célhoz. Legfőképpen, hogy Ő maga dicsóíttessék! Ezékiás király mondja nagy betegsége után: Bizony, javamra vált a nagy keserűség (Ézs 38,17). Nem is lehetne másképp, mert azoknak, akik Istent szeretik, minden javukra van (Róm 8,28).

A hitetlenek máskor beletörődnek a szenvedés okozta sebekbe, vagy közönyösek, érdektelenek, mint a földi élet

velejáróját, lehet, el is fogadják. A hívő ember tudja, hogy olyan Ura van, aki bekötöz, aki nem hagy el. Aki előtt drága az ő kegyeseinek halála, de még inkább élete, sorsa.

Pál azt írja a Thesszalónikabelieknek: Ne úgy szomorkodjatok, mint a többiek, akiknek nincs reménységük (1Thessz 4,13). Legyen ebből nekünk, hívőknek nagy biztatás: Úgy viseljük el életünk terheit, mint akiknek van reménységük!

A hívők szenvedése nagy lehetőség bizonyosságtételre. Szolgálatom alatt sokaknak mondtam: Legyen erőd minden látogatónak, minden segítőnek bizonyágot tenni. A hitetleneknek nagy lehetőség a panaszkodásra, kételkedésre, sőt, isten-tagadásra. Jób így tesz bizonyágot felesége, barátai előtt is a Megváltóról (Jób 19,25). És Jakab nem is szenvedését emeli ki, hanem türelését, az Úrtól való végét, és Isten könyörületét és irgalmát (Jak 5,11).

Sok szenvedő, nagy fájdalmak között lévő ember halálakor szokták mondani: „*Megváltás volt neki a halál*”. A halál nem megváltás, hanem ellenség a Biblia szerint. A megváltás Jézusnál van, Ő a Megváltó. Örök életünk, üdvösségünk ajándékozója.

Végül: van útmutatás a szenvedésben a hívők számára. „*Szenved-e valaki közöttetek? Imádkozzék! [...] Beteg valaki közöttetek? Hívja magához a gyülekezet véneit, és imádkozzanak érte*” (Jak 5,13–14). A hívőnek van kikhez fordulnia! A gyülekezet közössége veszi körül és imádkozik érte, segíti, szereti, támogatja. Áldott legyen Isten, hogy adott mellénk testvéreket is, akik nem hagynak mágunkra, akikre számíthatunk!

Horváth Géza / Budapest

A SZENVEDÉS, MINT GYÓGYÍTÓ ESZKÖZ ISTEN KEZÉBEN

„*Tehát nem állíthatjuk általánosságban, hogy a baj, a betegség egyértelműen büntetés.*

Am mindenféleképpen elmondhatjuk, hogy a szenvedés eszköz Isten kezében.”

1. BÜNTETÉS VAGY NEVELŐ ESZKÖZ?

Jelen cikk eredeti címe így hangzott: „*Szenvedés, mint gyógyító büntetés?*” Félreértésre adna okot, ha ezen a vonalon mennénk végig, mintha azt jelentené, hogy a baj, szenvedés egyértelműen Isten büntetése. Ez volt Jób barátainak félreértése: Jób bizonyára valamiféle rossz dolgot cselekedett, Isten azért bün-

tette meg! Az egész könyv arról szól, hogy ki akarják szedni Jóbból, mi rosszat tett. Mert ismerték a beteg ember lelki állapotát: ok-okozati összefüggésben bűnei jutnak eszébe. Elkövetett hibái rátelepednek, lelkiismerete vádolja, és ha hívő ember, Istenhez menekül és bocsánatot kér. Esetleg fogadalmakat tesz. Ezt a lelki mechanizmust ismerve gondolták

barátai, hogy egy konkrét bűn miatt szenved. Igazi, mai terapeutához illő módon ki akarták ugrasztani a nyulat a bokorból (kibeszéltetni), hogy majd rutinos módon gyógyító terápiát alkalmazzanak. De ez nem sikerült nekik 37 fejezeten át.¹ Végül Isten maga mondta, hogy rossz úton járnak, és megharagudott rájuk. Jóbot, szolgáját pedig ismét igaznak nyilvánította (Jób 42,8).

A keresztyén lelkigondozásban ma is működnek a jól bevált ősi hívő módszerek, a gyónásban kiöntöd a lelkedet, rámutatsz egy konkrét bűnre, s majd hirdetjük a bűnbocsánatot, jön a feloldozás. Ha pedig a bajba jutott ember nem váltotta meg bűneit és nem leplezte le magát, nem követte a bevált módozatokat, akkor Isten erősebb eszközöket fog alkalmazni, és betegséget hoz rá. Tipikusan a törvény alatt élő ember okoskodása áll előttünk. Jézus idejében éppen a farizeusok tették fel a kérést Jézusnak: „Mester, ki vétkezett? Ez vagy a szülei, hogy vakon született?” (Jn 9,2) Tehát: a betegség egy vagy több elkövetett bűn büntetése.

De nemcsak a hibásan alkalmazott és értelmezett lelkigondozói rutin segíti ennek a téves vélekedésnek a fennmaradását. Sok zavart hívő lélek van, aki így gondolkozik amiatt, mert a bűn vádolásával szemben nincs mit szembe állítania: a kegyelem gyógyító hatását nem meri hinni szívében, mivel a Sátán távol tartja tőle a Szentlélek vigasztalásait. A Sátán el akarja hitetni vele, hogy bűnei miatt Isten már nem is szereti őt. Rátelepszik a méltatlanság érzése, és úgy gondolja, így már nem járulhat Isten elé, és így magyaráz magának: „*Tudom, azért volt a baleset, azért újult ki a betegségem, azért követ baj és rossz, mert Isten így büntet meg.*”

Itt két dolgot kell látnunk.

a. Vannak esetek, amikor Isten valóban büntetésként használ fel egy betegséget vagy másfajta szenvedést. A gyülekezetben élő, bűneikben megcsontosodott, engedetlen emberek helyreigazítására Isten használja ezt az eszközt. Ez természetes is, mert rossz utakon járnak, és ez nem maradhat így. Ők azok, akik a megszentelődés útját egyszerűen nem ismerik. Ezért saját magyarázatuk is csak a büntetés, a fenytetés és a megtorlás szintjén marad.

De normális esetben ez másként működik: „*Ne legyetek oktalanok, mint a ló, mint az öszvér, amelyeknek kantárral és zabolával kell szorítani az állát, mert nem közelít hozzád*” (Zsolt 32,9). Isten jobb megoldást javasol: „*sze-meimmel tanácsollak téged*”. Vagyis Igéjével és Lelkével akar vezetni. Nem kényszerít, hanem a kedves szó, Lelkének belső meggyőző munkája

Lukátsi Vilma Hamis dallam

A fiam ült a zongorához,
és mert ő még kicsiny legényke,
és a kottát nem ismeri,
csak úgy kalimpált hallás után,
s a játék sikerült neki!
Ha elvettette, újra kezdte,
és kereste a billentyűkön
a jó hangot egymás után.
Az én fülem hamar meguntta,
ott tartottam, hogy bekiáltok:
- Feketét üss le, Palikám!

... de mintha magam láttam volna,
amint az Élet zongoráján
keresgélem a hangokat,
és igyekszem, hogy megtaláljam,
hogy kevés hibát ejtve játsszam
az isteni akkordokat...

Bűnbánat könnye gyűl szemembe,
mert jaj, de hányszor elvettettem!
S amíg a fiam hallgatom,
érezem: miért sírt egykor Jézus
Jeruzsálem fölött – fölöttem:
hamisan játszott dallamon!

elegendő arra, hogy bűneinket megbánjuk, elhagyjuk, és jó útra térjünk. Higgyünk Isten Igéjének hatalmában! Bilincseinket leszaggatja, valósággal megszabadít (Náh 1,13 és Jn 8,36).

b. A másik megközelítésnek is helyt kell adnunk: nem minden betegség Isten büntetése. A büntetést Jézus Krisztus a Golgotán elszenvetted, rólunk minden kárhozatást elvett, nincs már semmi „*lebűnhődni való*”. Kicsoda kárhozat? – kérdezi Pál. A válasz: – Senki sem kárhozat, mert Krisztus megigazított és imádkozik értünk (Róm 8,34). Ezt az üzenetet már az ószövetségi hívők is jól ismerték.

Jósua főpap szorongatott lelki helyzetében tiszta ruhát –tökéletes igazságot – kapott az Úrtól (Zak 3,4–5).

Azért most, közös gondolkozásunk során hadd kérdezzek meg, kedves olvasóm: El van-e rendezve életedben a bűnkérdés? Felmentett bűnös vagy-e, kaptál-e már fehér ruhát, az üdvösség ruháját (Ézs 61,10)? Ha igen, akkor másként látod a bűnkérdést az életedben. Már nem érzed jól magadat a bűnben, mint a lázas beteg a lázában: rajta van a betegség, benne van a forróság, vergődik, de tudja, hogy Isten szereti és bűnbocsánata van. Minél előbb kívánczik kijönni kellemetlen állapotából, könnyörög, fohászokodik, míg Isten megkönyörül rajta. Ellenben a hit látása nélkül nem Isten Lelke, hanem csak saját beteg lelke bizonyítgatja, hogy talán még keresztyén, s akkor ez a beteg lélek más magyarázatot nem talál, mint az önvádat, ami még jobban meggyőtri: elvesz minden reménységet, s csúszik lefelé Isten haragja alatt, lelkiismeretétől vádolva a lelki hajótörtek táborába.

Kedves Hívó Testvérem! Mi Isten Lelkének Iskolájában, a Bibliából tanulunk, nem engedjük elvenni magunktól az üdvösség bizonyosságát, Isten szerető atyai mivoltáról való meggyőződésünket. Ő velünk van és felsegít. Elmondhatjuk Mikeással: „*De én az Úrra nézek, várom az én szabadításom Istenét; meghallgat engem az én Istenem! Ne örülj, én ellenségem! Elestem ugyan, de felkelek, mert ha még a sötétségben ülnék is, az Úr az én világosságom [...] Kivisz engem a világosságra, meglátom az ő igazságát*” (Mik 7,7–9).

Tehát nem állíthatjuk általánosságban, hogy a baj, a betegség egyértelműen büntetés. Ám mindenféleképpen elmondhatjuk, hogy a szenvedés eszköz Isten kezében.

2. A SZENVEDÉS ISTEN GYÓGYÍTÓ ESZKÖZE

Ez a tétel megáll. Bizonyára megtapasztaljuk, amikor szenvedéseinkben „*megnyugszik rajtunk Isten Lelke*” (1Pt 4,14). „*Aki testileg szenved, megszűnik a büntől*” (1Pt 4,1) Ez az ige azt jelenti, hogy tisztább lesz az életünk. Sőt bizonyos értelemben jó kimenetele is lehet a szenvedésnek: „*áldásul volt nekem a nagy keserűség, és Te szeretettel kivontad*

lelkemet a pusztulásnak verméből” Ézs 38,17. Ilyenkor valóban eszünkbe jutnak bűneink és mulasztásaink, és bűnbánatra jutunk. Az Úr elé visszük bűneinket, mulasztásainkat, s megerősödünk a kegyelemben, ismét felragyog előttünk Krisztus keresztye és a bűnbocsánat állandó biztatása. Szüneteseink között közelebb kerülünk az Úrhoz. Ennek megfelelően másképpen magyarázhatjuk sorsunkat. Nem az isteni harag sújt, nem a ránk szabadított sors cibál, hanem Isten Atyaként nevelget minket.

3. A ZSIDÓKHOZ ÍRT LEVÉL 12,4–11. VERSEK ÉRTELMEZÉSE

Tehát alapkérdés, hogy mennyei Atyánk-e Isten Jézus által? Mert akik befogadták Jézust, csak azok lettek Isten gyermekévé (Jn 1,12). A többiek nem. Aki még nem tartozik Isten családjába, az az ember valóban csak büntetést lát a bajban. Egyedül Isten gyermeke láthatja meg Isten szerető orcáját a szünetésben.² Hitben tudja, hogy „minden atyai kezéből jön”. Isten ígéje ezen a vonalon mozog, így érvel és magyaráz: „melyik fiú az, akit meg nem fenyít az apa?” (Zsid 12,7). De mindezt csak javukra adja és azért, hogy áldásokban részesüljenek. A Zsidó levél világosan beszél erről. Olvasd el a Zsidókhöz írt levél 12. fejezetét!

Persze itt is felmerül a nagy kérdés: vajon lehet-e szerető atyai fenyítésnek vagy dorgálásnak nevezni, amikor valakit az apja megkorbácsol? Jó, azt még elfogadjuk, hogy a vesszőt nem vonja meg az atya gyermekétől (Péld 23,13³), de a korbács – az más. Csontdarabokkal ellátott hétágú korbácsot forgatna Isten kezében, és úgy verné az övéit? Nem dühödött igazságszolgáltatás ez azokon, akik ismét bűnbe estek?

Nem, itt másról van szó. Itt alapján véve nem csupán egyes emberekről olvasunk, hanem az újszövetségi gyülekezetéről. Az előző fejezet az ószövetségi hívőkről szólt (Zsid 11), most a 12. rész az újszövetség népéről beszél. Azok között is a hit szünetedő hőseiről. Pál, aki ezt a levelet írta⁴ mindezt saját maga megtapasztalta. Azok közé tartozott, akik sokat szünetedtek hitükért. Még a korbácsolás büntetését is elszünetedte (2Kor 11,24–25⁵). S ezt az apostolok nem Isten büntetésékként, hanem szerető atyai kezé-

nek simogatásaként vették, sőt örültek, hogy méltókká tettek a szünetésre (ld. ApCsel 5,41).

Testvér, bármilyen csapások érnek, bárhog is meghurcol ellenséged, ne feledd, minden az ő jószágos atyai kezéből jön. S csak az érhet el hozzád, amit ő megenged és megfontol előbb. Minden próbát, szünetedést előtte Isten megvizsgálta és csak azt engedte rád, ami áldással válhat. Ne vedd büntetésékként, amit Isten az áldás eszközeként enged meg az életben.

4. A SZÜNETEDÉS, BETEGSÉG A NEMHÍVÓK ÉLETÉBEN

Trausch Liza, az újkori hívő egyháztörténet fontos szereplője, a magyar belmisszió igen értékes személye sokakat vezetett az Úrhoz prófétikus igemagyarázataival: nem a jövőre irányultak szavai, hanem a szívbe, ahol szolgálatai által Isten Szentlelke is hatalmasan munkálkodott. Igemagyarázatai és lelkigondozói beszédei gyökeres változásokat hoztak sokaknak életében. Feledhetetlen példának egyike arról szólt, hogy Istennek két kutyája van⁶: az ige által felébresztett lelkiismeret és a sors. Ha a figyelmeztető szóra nem hallgat az ember, Isten elküldi kutyáját – a sorsot. Elrettentő példáira a mai napig emlékszik, aki hallotta ezeket. Ez a második kutya borzasztó pusztításokat hoz magával. De nem kell a közeli egyháztörténetből példákat hozni, hiszen ismerjük a bibliai történeteket is. Isten kilátásba helyezte a gonoszok büntetését – jó előre: „Mindazt a betegséget és mindazt a csapást is, amelyek nincsenek megírva e törvénynek könyvében, reád rakja az Úr, míglen kipusztulsz” (5Móz 28,61). Jórám király bélbetegségbe esett, miután Illés próféta írásbeli figyelmeztetését megvetette, és iszonyatos kínok között halt meg – legalábbis a plasztikus leírás erre enged következtetni (2Krn 21,15). A hitetlen és az Úr ellen fellépő Jeroboámnak lebénult a jobb keze (1Kir 13,4). Heródes királyt megverte az Úr angyala „és a fergektől megemésztette meghala” (ApCsel 12,23). Jézabelt ágyba vetette és ott büntette meg, majd fiait megölte halállal (Jel 2,20-23). Ezek nem megtérésre vezető eszközök, hanem az isteni ítéletnek, haragnak a megnyilvánulásai voltak.

5. ISTEN NEVELÉSE NEM HIÁBAVALÓ

Mint láttuk, a hívő ember az intéseket, figyelmeztetéseket Isten kezéből fogadja és így az eléri a célját. Mi a célja az isteni nevelésnek? Első célja, hogy szünetésben részesüljünk (Zsid 12,10). Isten szünetése a büntelenség. Ezt jogilag már nekünk adta: úgy tekint minket, mintha semmi bűnünk nem lett volna.⁷ Azért, hogy ebből minél több megvalósuljon bennünk itt a földön, amikor még a bűn testében élünk, ebben segít előre lépni. S minél inkább közeledünk ehhez a célhoz, a szünetés Istenéhez, az ő tökéletes tisztaságához, büntelenségéhez, annál inkább előre haladunk az elváltozásban, amelyben Krisztushoz hasonlóak leszünk (Gal 4,19)!

A másik célja a nevelésnek, hogy az igazság békességes gyümölcsét teremjünk. Itt a békesség szava válhat – mostani szemlélődésünkben – hasznossá: a betegségekben, megpróbáltatásokban békességünk van.

Erre hív el Pál apostol az idézett fejezetben a fenti gondolatok végén, amivel cikkemet én is bezárom: „Kövessétek mindenkire irányában a békességet és a szünetést, amely nélkül senki sem látja meg az Urat!” Zsid 12,14.

Alföldy-Boruss Dezső / Szigetszentmiklós

*

Jegyzet: 1. A 38. részben már maga Isten szólal meg. 2. Ezt az igazságot a Heidelbergi Káté 27. kérdés-felelete is megerősíti. Minden tőle jön hozzánk, a jó és a rossz is: szünetedés, betegség, szorongatás, üldözés, rágalomhadjárat, kínzó egyedüllét. De ezekben mind ott van a bizonyossága a hívő embernek. 3. „Ne vond el a gyermektől a fenyítéket; ha megvered őt vesszővel, meg nem hal” Péld 23,13. 4. Albrecht Bengel, Gnomon. 5. „A zsidóktól ötször kaptam negyvenet egy híján háromszor megostoroztak” 2Kor 11,24–25. 6. Máskor két malomkőről beszélt. 7. Heidelbergi Káté 60. kérdés-felelet.

*Füle Lajos
Megosztja*

JÉZUS KRISZTUS, AKI értünk véreztet,
kítőrlí szívünkbe mind a vétkeket.
Aztán LELKE által hazáig vezet,
s megosztja velünk az örök életet.

SZENVEDÉS KRISZTUSÉRT

„A világ azért gyűlöli Isten gyermekeit, mert elszakadt Istentől, az Úr idegen számára, sőt egyenesen zavaró, idegesítő tényező.

A világ szemében a hívő ember szálla, idegen test, zavaró tényező.”

„Boldogok, akiket üldöznek az igazság miatt, mert övék a mennyek országa. Boldogok vagytok, ha szidalmaznak és üldöznek titeket, és hazugul minden rosszat rátok fognak miattam. Örüljétek és örvendeztetek ennek, mert jutalmatok bőséges a mennyekben; így üldözték előttem a prófétákat is.” (Mt 5,10–12)

Jézus a Hegyi beszédben a mennyek kapuját tágra nyitja azok előtt, akik üldöztetnek az igazságért. A világ történelme során egy ideálért, egy eszméért sokan szenvedtek és meg is haltak. Vagy gondoljunk a forradalmakra, amikor az emberek a szabadságért, a társadalmi igazságosságért harcoltak, szenvedtek, üldöztettek vagy éppen meg is haltak. Az Úr nem veti meg ezeket, nem nézi le az ő harckukat. Gondolhatunk itt Ghandira, aki nem volt ugyan keresztyén, de csodálatra méltó harcot vívott népéért, a szabadságért, az igazságosságért.

De mi most nem ezzel foglalkozunk, hanem kimondottan a Krisztusért és a hitért való szenvedéssel. Érdekes, hogy Jézus a Hegyi beszédben először általában mondja boldogoknak az igazság miatt szenvedőket, de utána már azokat mondja boldogoknak, akik miatta szenvednek. Ezzel már leszűkíti a kört azokra, akik miatta szenvednek, az ő nevéért, az ő bizonyágtételéért. Tehát itt a keresztyének Krisztusért hordozott szenvedéséről van szó. Az ő szenvedésük abban áll, hogy üldözik őket, hogy mindenféle gonosz hazugságot mondanak róluk, szidalmaznak őket.

Amikor a keresztyének szenvedéséről beszélünk, egy olyan rejtély előtt állunk, ami nem kis gondot okoz nekünk. Már önmagában az is nehéz nekünk, hogy a keresztyéneket gyűlölik, üldözik, hogy

nekik szenvedni kell. Miért bántják a keresztyéneket? Hiszen egy igazi keresztyén kedves, udvarias, önzetlen ember, aki csendben és hűséggel végzi a maga munkáját, aki senkinek nem árt, sőt amennyiben rajta áll, mindenkinek segíteni igyekszik, és aki a társadalomban is törekszik „a város jólétét” előmozdítani, ahogy azt Jeremiás kéri a babiloni fogságra hurcolt zsidóktól. Mi úgy gondolnánk, és ez teljesen logikus, hogy az ilyen embereket nem üldözni, bántani kell, hanem értékelni, megbecsülni és megdicsérni.

De amikor mi így gondolkozunk, elfelejtjük, hogy mi egy feje tetejére állt világban élünk, egy Istentől elszakadt világban. A Heidelbergi Káté nagyon józanul és világosan tanítja, hogy a bűnbe esett, a bűn által megrontott ember hajlandó Isten és felebarátja gyűlölésére. Ez a világ kiesett az Isten által adott rendből. A világ azért gyűlöli Isten gyermekeit, mert elszakadt Istentől, az Úr idegen számára, sőt egyenesen zavaró, idegesítő tényező. A világ szemében a hívő ember szálla, idegen test, zavaró tényező. Amikor Thesszalonikában Jázont és néhány más keresztyént a városi vezetők elé hurcoltak, azt kiáltozták: ezek világfelforgatók. Pál ezen egyáltalán nem csodálkozik. Ő tudta, hogy ez a bukott világ nem értelmezheti másképp azokat, akik az Isten rendjét képviselik, mint akik felforgatják ezt a világot. Ha egy igazi keresztyén valahol megjelenik, ott elkerülhetetlen a konfliktus, az összeütközés, amiből aztán legtöbb esetben az üldözés is származik.

Jézus nagyon gyakran készíti tanítványait erre az elkerülhetetlen feszültségre a világban. A keresztyén emberre nem érvényes a római hadvezérek jelszava: veni, vidi, vici, vagyis: jöttem, láttam, győztem. Jézus pont az ellenkezőjére készíti fel a tanítványait. „De óvakodjatok az emberektől, mert törvényszékre adnak és zsinagógákban megkorbácsolnak titeket, sőt helytartók és királyok elé hurcolnak titeket énérettem.” (Mt 10,17–18) Jézus mindig saját magát hozza fel példaként, hogy őt is üldözik, s ezért az övéit is üldözni fogják. Ezért ők normalitásnak kell elfogadják, hogy ők az üldöz-

ött Mesterük üldözött tanítványai lesznek.

Még súlyosabban beszél erről Jézus a Jn 17,14-ben. Ő elvárja az övéitől, hogy az üldöztetés keresztyét hordozzák, persze Jézus azt is tudja, hogy mi nem vagyunk sem óriások, sem hősök és fé-lünk a szenvedéstől. Ezért két dolgot ad segítségül.

1. Mert övék a mennyeknek országa. Ugyanezt mondta Jézus a lelki szegényeknek is. Ők is gyenge emberek, akiknek semmijük sincs, akik önmaguk erejéből semmire sem képesek. De Jézus épp a gyenge embereknek tud erőt és kitartást adni, amikor jön az üldözés. Arra biztat, hogy az üldöztetésben, az érte való szenvedésben, ne önmagunkra építsünk, hanem öreá nézzünk és benne bízunk. A keresztyén ember a szenvedésben Krisztusra néz, az ő példája ragyog előtte, tőle kap erőt a szenvedéshez. Az, hogy mi szenvedni tudunk, ajándék és kegyelem.

2. A hit nem kerül mindig az életünkbe, nem mindenki lesz vértanú Jézus nevéért. Nem mindig érvényes Luther éneke: „gyermeket, nőt, testi éltet, hirt és jólétet, elvihet, benyelhet a föld gonoszása.” Nem mindenkinek kell máglyára lépni, nem mindenkit köveznek meg vagy fejeznek le. De az üldözéshez tartozik az is, hogy gonosz dolgokat, hazugságokat terjesztenek rólunk, szidalmaznak bennünket.

Az is különös, hogy Jézus arról is beszél, hogy az üldözés ne tegyen minket szomorúvá, kétségbeesetté, sőt inkább boldoggá és örvendezővé. Erre magunktól valóban nem lennénk képesek, mert ez a Szentlélek ajándéka. Lehetünk boldogok az üldöztetésben, a Krisztusért hordozott szenvedésben. Az a tény, hogy üldöznek, annak a jele, hogy mi a helyes úton járunk, annak a jele, hogy Krisztusnak szolgálunk, hogy őt követjük.

Az üldözött keresztyén kiváló társaságban van. Ez a Krisztus, a próféták és a hit hőseinek a közössége. Amikor megtérünk, lehet, hogy elvesztünk régi barátokat, de nyerünk újakat, akik sokkal értékesebbek, mint a régiek. A szenvedés által a próféták, apostolok, a reformátorok, a gályarab lelkipásztorok, a kommunizmus

idején börtönt szenvedett emberek, s a most szerte a világon Krisztusért szenvedő emberek társaságába jutunk.

Jézus azt is mondja, hogy Isten a mennyben meg fogja jutalmazni a Krisztusért való szenvedést. Érte szenvedni ajándék és kegyelem, de ugyanakkor meglesz a jutalma is. A mennyben nem fogjuk bánni azt, amit Krisztusért elvesztettünk, kárba veszni hagyunk. Ami itt veszteségnek tűnt, az a mennyben nyereség lesz. A Krisztusért való szenvedés boldogsága megadatott már az ószövetségi embereknek is. Gondolhatunk itt Mózesre és Jeremiásra. A tanít-

ványok boldogan mentek el a Nagytanács elől, miután megvesszőzték őket. Pál és Silás kalodába szorítva dicsérte Istent.

Az első három században a keresztények énekelve mentek a Római Birodalom arénáiban a kiéheztetett oroszlánok elé, Husz János végig énekelt a máglyán, amíg csak a tűz s a füst meg nem ölte. A gályarab lelkipásztorok is énekeltek volna kegyetlen munkájuk közben, de kipeckelték a szájukat. Mint aki Krisztusért börtönt viselt édesapa gyermekeként nőhettem fel, ámulva hallgattam, amikor a börtönviselt emberek

sugárzó arccal mesélték, hogy mennyi áldást kaptak a szenvedés helyén.

Személy szerint elmondhatom, hogy én csak nagyon keveset szenvedtem Krisztusért. Azért az „átkosban” háromszor voltam a hírhedt román Securitate (ÁVÓ) karmai között, és olyan is volt egy temetés után, hogy ordítóva állták el utamat, mert mertem arról beszélni, hogy Krisztus nélkül menthetetlenek vagyunk és megváltásra van szükségünk. Valamiképpen Isten minden gyermeke részesül a Krisztusért való szenvedésben, így mi mindnyájan boldog emberek vagyunk.

Lőrincz István / Mezőpanit

SZENVEDÉS ISTENNEL

„Aki Isten gyermekeként szenved, túllát a szenvedés nyomorúságán, és minden körülmények között bízik az Úrban. Persze ez sem könnyű, mégis reményteli!”

1. SZENVEDÉS ISTEN NÉLKÜL

Az Isten nélküli ember szenvedése kibírhatatlan és reménytelen. A legtöbben „*fejüket a homokba dugják, mint a struccok*”, mert ha végiggondolnák az emberi élet célját és értelmét, nem találnának kiutat vagy reménységet életükre és halálukra nézve. Sok gyászjelentés (és a bennük esetleg idézett versek) megpróbálnak értelmet adni az elhunyt életére nézve: „*Csak az hal meg, akit elfelejtene*.”¹; „*Nem múlnak ők el, kik szívünkben élnek, Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.*”² De amikor már az emlékezők is régen meghaltak, az elhunytak kinek a szívében „élnek” tovább? Nagymamám mesélt a szüleiről, néhány dolgot még tudok róluk, de az ő nagyszüleiknek legfeljebb a nevüket ismerem, semmi más.

A híres emberek tovább ismertek, mint a hétköznapiak, de ez a híresség sem teszi őket halhatatlanná.

A szenvedés Isten nélkül félelmetes, mert nemcsak fájdalmas, hanem időnként reménytelen is. Ha csak az elmúlás a jövő, akkor mindennek vége van! Ezért

sok gyógyíthatatlan beteg nem hiszi el a halál közelségét, hanem a „jóindulatúan” hazug látogatókban bízik, akik teljes felépülését prognosztizálják.

2. SZENVEDÉS ISTENNEL

Mind az Ószövetség, mind az Újszövetség biztat és vigasztal minket az Úr kegyelmes szeretetével és hűségével. „*Mert megítéli népét az Úr; és megkönyörül szolgálóin, ha látja, hogy elfogyott az erő, és védett és védtelen odavan.*” (5Móz 32,36). „*Nem emberi erőn felüli kísértés esett rajtatok, mert Isten hű, és ő nem hagy titeket feljebb kísértetni, mint elszenvedhetitek, sőt a kísértéssel együtt a kimenekülést is megadja majd, hogy el tudjátok hordozni.*” (1Kor 10,13). Aki Isten gyermekeként szenved, túllát a szenvedés nyomorúságán, és minden körülmények között bízik az Úrban. Persze ez sem könnyű, mégis reményteli!

„*Álmomban Mesteremmel / tengerparton jártam, s az életem / nyomai rajzolódta ki mögöttünk: / két pár lábnyom a parti homokon, / ahogy Ő mindig ott járt velem. / De ahogy az út végén visszaneéztem, / itt-amott csak egy pár lábnyom / látszott, éppen ahol az életem / próbás, nehéz volt, sorsom mostoha. / Riadt kérdéssel fordultam az Úrhoz: / 'Amikor életem kezembe tettem, / s követődnek szegődtem Mesterem, / azt ígérted, soha nem hagysz el engem, / minden nap ott leszel velem. / S most visszaneézve, a legnehezebb / úton, leg-*

kínosabb napokon át / mégsem látom szent lábad nyomát! / Csak egy pár lábnyom / látszik ott az ösvényen. / Elhagyta a legnagyobb inségben? / Az Úr kézenfogott, s szemembe nézett: / 'Gyermekeim, sose hagytalak el téged! / Azokon a nehéz napokon át / Azért látod csak egy pár lábnyomát, / mert a legsúlyosabb próbák alatt / téged vállamon hordoztalak!’”³

2.1. Akik Istent szeretik, minden javukra van

Az újjászületettek életében a pozitívumok és az (ó)emberi értelemmel negatívumoknak tartott dolgok is hitüket erősítik. „*Tudjuk pedig, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden a javukra van, mint akik az ő végzése szerint elhívtak*” (Róm 8,28). Így lehet szenvedni türelemmel és hálaadással(!). A szenvedés fájdalmas, mégis a javunkra szolgál! „*Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy. Vessződ és botod megvigasztal engem.*” (Zsolt 23,4). És ebben a zsoltárban a „*vessződ és botod*” jelentheti a megóvást, a megőrzést, de jelentheti a szenvedés által történő nevelést is! Dávid is megtapasztalta Betsabéval elkövetett bűne után Isten iskoláját – Úriás meggyilkolása után négy fiának kellett meghalnia (bár csak három gyermekének halálát élte túl). Utolsó szavai mégis Isten magasztalásáról szóltak: „*Mert örökkévaló szövetséget kötött velem, amelyben minden el van rendezve,*

és amely állandó. Teljes szabadtásom és minden kívánságom belőle sarjad” (2Sám 23,5).

2.2. A halál is az Úr kezében van

A hívők tudják, hogy mind életük, mind haláluk Isten kezében van. Minden ember életében eljön a pillanat, amikor már nem szabadulhat meg a szenvedéstől, mert elérkezett földi életének a vége. „...könyvedben ezek mind le voltak írva, és a napok is, amelyeket rendeltél számomra, holott még egy sem volt meg közülük” (Zsolt 139,16b). Isten határozta el, hány napig létezőnk a világon testi-lelki értelemben, és ezen sem rövidíteni nem lehet (eutanáziával sem!), sem meghosszabbítani. „Azért azt mondom nektek: Ne aggodalmaskodjatok az életetek felől [...] Kicsoda az közületek, aki aggodalmaskodásával meghosszabbíthatja életét egy arasszal?” (Mt 6,25a.27).

Illés próféta is, amikor nem látott kiutat élete nyomorúságából, Istenre bízta életét vagy inkább: halálát. „*Elég! Most, ó, Uram, vedd el a lelkemet, mert nem vagyok jobb atyáimnál*” (1Kir 19,4b). Jób pedig helyretette „*bolond*” feleségét, aki öngyilkosságra biztatta őt: „*Erősen állsz-e még mindig a te feddhetetlenségedben? Átkozd meg Istent, és halj meg! Ő azonban azt felelte: Úgy beszélsz, mint egy bolond. Ha már a jót elfogadtuk Istentől, nem kell-e a rosszat is elfogadnunk?*” (Jób 2,9b–10).

Egy rendkívül nehéz és kétértelmű, rám – mint rákos betegre – bízott egészségügyi döntés csak addig okozott kimondhatatlan rettenést a szívemben, amíg eszembe nem jutott a 139. zsoltár: ha jó döntést hozok, vagy ha orvosi szempontból rosszat, akkor is addig élek, ameddig Isten akarja. Sem egy nappal kevesebbet, sem egy nappal többet nem fogok megélni... „*Életem ideje kezében van...*” (Zsolt 31,16a).

3. SZENVEDÉS ISTENNEL – REMÉNYSÉG A FELTÁMADÁSBAN

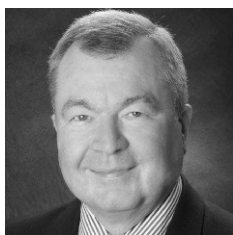
Pál apostol a Római levélben rendkívül sokat beszél a teremtett világ szenvedéséről, sóvárgásáról és reménységéről, majd ugyanígy az Isten fiainak szenvedéséről, sóhajtozásáról és reménységéről is (Róm 8). És ez az a reménység, amely nem Csokonai-féle „csalfa, vak remény”, hanem a hívők igazi reménye: a feltámadás. „...várva a fiúvá fogadtatást, testiünk megváltását” (Róm 8,23b). „*Mert azt tartom, hogy amiket most szenvedünk, nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely majd megjelenik nekünk*” (Róm 8,18).

Loránt Gábor / Budapest

*

Jegyzet: 1. Maurice Maeterlinck: *A két madár*. Montázs Könyvkiadó, 1991, 38. o. 2. Juhász Gyula: *Consolatio*. 3. *Lábnymok* c. vers – ismeretlen szerzőtől fordította Túrmezei Erzsébet

AKTÍV EUTANÁZIA

„Isten önkinyilatkoztatásából, a Szentírásból fakad a keresztyének világfelfogását meghatározó

felismerés, hogy minden dolgot Isten teremtett, és így az életet is.”

A törvényes keresztyén egyház a „*Ne ölj!*” parancsolat alapján az emberi életet minden korszakban értékesnek tartotta, és egy ember életének kioltására irányuló mindenféle cselekedetre bűnként tekintett. A törvényalkotás a keresztyén országokban – és nemcsak ezekben – ezt a belátást, felismerést követte. Mint ismeretes, a modernizáló társadalmakban ezt a nézetet vitatják. A szellemi háttér, amelynek talaján jelenleg arról folyik a diskurzus, hogy az öngyilkosság vagy az aktív eutanázia (asszisztált öngyilkosság) törvényes lehetőséggé váljon-e, lényegében a materialista vagy ateista világnézet. Amennyiben nincs Isten, aki az embert megalkotta, amennyiben az ember egy irányítatlan és értelmetlen evolúció véletlenszerű terméke, akkor logikus következtetés, hogy az ember

nem érez felelősséget Istennel szemben, és a szabad önrendelkezés nevében az öngyilkossághoz is jogot követel. Ezt aktív eutanáziának nevezik, vagyis olyan cselekvésnek, ami az élet kioltására irányul, ellentmondva ezzel Isten törvényének. Ez az öngyilkossághoz való segítségnyújtásra is vonatkozik, amennyiben az egyén szándékának ismeretében történik. Passzív eutanáziáról ezzel szemben akkor beszélünk, ha az élet meghosszabbítására irányuló intézkedéseket beszüntetve, palliatív ellátást biztosítva, adott esetben engedik, hogy a gyógyíthatatlan beteg meghaljon.

1. AZ ÉLET, MINT ISTEN AJÁNDÉKA

Isten önkinyilatkoztatásából, a Szentírásból fakad a keresztyének világfelfogását meghatározó felismerés, hogy minden dolgot Isten teremtett, és így az életet is.

Köztudott, hogy senki sem adhat életet önmagának. Senkit nem kérdeznek meg, hogy akar-e élni, megszületni. A Biblia szemszögéből nézve az ember alkotója Isten (Zsolt 139,13–16). Ebben a tekintetben az élet Isten ajándéka, még akkor is, ha a nemzés, a fogantatás és a születés biológiai törvényei szerint jön

létre. Ez azonban azt jelenti, hogy az ember nem önmaga tulajdona, hanem a Teremtőjéé. Összhangban van azzal, hogy Isten az ember életét vissza is veszi (Zsolt 90,3). Az ember számára kiváltság, hogy élhet.

Ezen túlmenően az ember Isten képére teremtett lény. Az állatok és növények életével ellentétben az ő élete összehasonlíthatatlan értékkel bír. Ez az érték az ember fizikai létéhez kapcsolódik, amely az anyaméhben való fogantatással kezdődik és a halállal ér véget.

Ez a ténybeli alapja annak a jogosultságnak, amelyet emberi méltósággként emlegetünk. Az emberi méltóság nem emberek által konstruált ideál. Nem az értelem használatával szereshető meg, és nem is veszihető el az ember szellemi képességeinek csökkenésével. Még akkor is az ember sajátja, amikor kómába esik, és már képtelen önmagát kontrollálni. Az emberi méltóságot általában a személy önrendelkezési jogával azonosítják, és azt mérlegelik, hogy az, aki nem képes szellemi képességeinek gyakorlására, vagy elveszíti azokat, még mindig rendelkezik-e emberi méltósággal. A keresztyén etika ezt az érvrendszert nem fogadhatja el.

2. A HALÁL

A halál kétségtelenül az ember lealacsonyítását jelenti. Teológiai szempontból annak az ítéletnek a megvalósulása, amit Isten az ember bűne miatt mondott ki, vagyis a bűn zsoldja (Róm 6,23; Zsolt 90,7-8). Különösen akkor, amikor már nem lehetséges terápiás kezelés, a halál bekövetkezése várható, de a meghalás folyamata még nem kezdődött el, előfordulhat, hogy ebben az állapotban demencia lép fel, a beteg már nem, vagy csak nagyon korlátozottan képes kommunikálni, és testi funkcióit sem tudja kontrollálni. Ebben a szakaszban elviselhetetlen fájdalmakat is érezhet, amelynek következtében életének utolsó hetei vagy hónapjai haldoklással telnek. Olykor úgy tűnik, mintha az embert egy emberfeletti erő fokozatosan felmorzsolná. Ilyenkor önkéntelenül felmerül a kérdés, hogy az ilyen szörnyű gyötrelmeknek mi értelme van, és az egyetlen válasz csak az lehet, hogy: a halálhoz vezet. Az ilyen halál még egy keresztyén számára is okot szolgáltat arra, hogy kételkedjen Isten jóságában. Ilyen helyzetben a halált rendszerint megváltásként érzékeljük, az ember áhítozik rá, vagy kísértésbe esik, hogy aktívan előidézze. Egy bukott világban az is lehetséges, hogy az ember saját életét nem látja ajándéknak és értékesnek, azt értelmetlenként és értéktelenként érzékeli, és véget akar vetni neki, annál is inkább, mivel a halál amúgy is mindenki számára elkerülhetetlen. A döntő és alapvető kérdés az, hogy van-e joga az embernek ahhoz, hogy saját életének véget vessen, vagy ehhez segítséget vegyen igénybe.

Abból kiindulva, hogy az életet kaptuk, hogy az ember Isten képmását hordozza, továbbá a „*Ne ölj!*” parancsolatból a keresztyén etika számára az következik, hogy az életet becsben kell tartani, azt védeni kell, és nem szabad önkényesen befejezni. Ezért világosan kell látni, hogy az ember Isten előtt nem jogosult arra, hogy maga tegyen pontot annak végére. Megteheti, de Isten számon fogja kérni rajta. Nem tudható, hogy Isten enyhítő körülményekre tekintettel esetleg akar-e kegyelmet gyakorolni, mindenesetre ilyet a Biblia nem helyez kilátásba.

3. PERSPEKTÍVÁK

A gyógyíthatatlan betegséggel kapcsolatban mindenekelőtt ki kell emelni, hogy ma már meglehetősen hatékony

AZ EUTANÁZIA KITERJESZTÉSE

2016. március 22-én bomba robbant a brüsszeli repülőtéren. Az akkor 17 éves Shanti De Corte az osztálytársaival a repülőtéren tartózkodott a robbanás pillanatában. Bár a lány fizikai sérülést nem szenvedett, az átélt lelki traumát nem tudta feldolgozni. A merénylet után pszichiátriai intézetbe került, antidepresszánsokat szedett. 2020-ban öngyilkosságot is megkísérelt. Mivel hazájában, Belgiumban az eutanázia legálisan végrehajtható, De Corte többször kérvényezte a „kegyes halált” gyógyíthatatlan lelki szenvedéseire való hivatkozással. Kérelmeit kezdetben elutasították, végül két pszichiáter engedélyezte azt. 2022. május 7-én családja körében halálba segítették a 23 éves, testileg egészséges fiatal nőt. Pedig akár Jézushoz is segíthették volna... Azokban az országokban, ahol az eutanáziát engedélyezték, évről évre bővül azoknak a köre, akiken végrehajtható. Bár Isten népe számára nem ez a végső indok az eutanázia elutasítására, a fenti tragikus eset jól illusztrálja, hogy ahol résnyire megnyitották előtte az ajtót, ott az nagyon hamar szélesre tárul.

Nagy Zsolt / Fót

palliatív orvoslás áll rendelkezésre, amely elsősorban a fájdalmat képes enyhíteni. Továbbá, ahol hospice ellátás működik, ott a halálos betegek nemcsak szakszerű ápolásban, hanem személyes gondoskodásban, figyelemben is részesülnek. Természetesen mindkettőt finanszírozni kell, és ezért csak bizonyos területeken és korlátozott mértékben érhetőek el. A keresztyén emberképnek azonban megfelel, hogy ezek segítségével lehetővé tegyünk, hogy valaki méltósággal fejezhesse be az életét. Ez a halálos beteg embernek biztonságot ad arra nézve, hogy rábízhatja magát ezekre az intézkedésekre, létesítményekre és az ott dolgozó emberekre, még akkor is, ha már nem képes döntést hozni, vagy akaratát kifejezni. A lehetőség, hogy másokra bízunk magunkat, az emberi méltóság egyik aspektusa.

Ahol viszont hiányzik a hospice és a palliatív ellátás, ott a halálos beteg embertársai – bibliai kifejezéssel élve: a felebarátok – hivatottak arra, hogy minden megtegyenek annak érdekében, hogy a beteg méltósággal fejezhesse be életét. Szükség van fizikai ellátásra, élelemre, ruházatra, emberi odafigyelésre és szervezésre. Mindezt tulajdonképpen magától értetődőnek kellene tekinteni a társadalomban, még akkor is, ha ez olykor személyes áldozatot követel. A keresztyén egyháznak különösen nagy kihívást jelent, hogy a lelkipásztori bátorítás és az evangélium hirdetése mellett a keresztyén diakónia keretein belül megfelelő intézkedéseket kezdeményez-

zen a beteggondozásra, különösen akkor, ha az érintett személy családja ezt nem tudja biztosítani.

Lényeges, hogy az elkerülhetetlen szenvedést elfogadjuk. Egy bukott teremtésben nem valósulhat meg a mindvégig problémamentes élet; ellenkezőleg, ez illúzió. Bár a szenvedésnek nincs közvetlen értelme, és nem szabad Isten beszédeként tekinteni rá, mégis megmutatja az embernek élete törekénységét és végességét. Keresztyén realizmus, ha ezekkel a dolgokkal szembenézünk. A keresztyén ember ezért még inkább Istenbe helyezi reménységét az életét illetően. A hirtelen halállal ellentétben a betegnek lehetősége van arra, hogy felkészüljön a halálára, hogy rendezze életét, rendelkezzen földi javairól, elbúcsúzzon családtagjaitól és barátaitól, nem utolsósorban pedig, hogy Istenhez fordulva segítségét kérje ahhoz, hogy szabadítsa meg őt minden büntől, minden gonosztól, és adjon neki örök életet Krisztusban. Aki a Jézus Krisztusba vett hit által békességben van Istennel, az nem ragaszkodik görcsösen az életéhez, hanem azt hálásan adja vissza Teremtője és Megváltója kezébe.

4. A HALÁL A SZEKULÁRIS TÁRSADALOMBAN

Az elmúlt évtizedekben különösen a Nyugat- és Közép-Európában kialakult szekuláris társadalom már nem akarja elismerni az alapvető keresztyén hitelveket. Tagadja az Istenbe, a Teremtőbe és a teremtés által létrehozott rend-

be vetett hitet, nem akarja elismerni a Jézus Krisztusban való megváltást, és abban hisz, hogy a halállal megszűnik az emberi lét. Ennek megfelelően az önmagát meghatározó emberbe helyezi bizalmát. Ezekből építkezve terjed egy nem keresztyén kultúra, amely egyre nagyobb jelentőséget tulajdonít az ember önrendelkezési jogának. Az a benyomásunk, hogy az ember átveszi Isten helyét, amint azt a legújabb publikációk (pl. Y. N. Harari, Homo Deus) nyíltan tanúsítják.

Az a következtetés, hogy a halál a természetes szelekciót és a legerősebbek

túlélését szolgálja, csak abban az esetben helytálló, ha Darwinnak igaza van. A szociáldarwinizmus ott válik következménnyé, ahol az emberek úgy vélik, hogy (aktív) eutanáziával kiiktathatják az életre állítólagosan méltatlan életet, miként az a nemzetiszocializmusban bevett gyakorlat volt. Jelenleg, abból kiindulva, hogy Isten nem létezik, az emberek úgy gondolják, hogy szabadon megengedhetnek és megtehetnek, amit csak akarnak, és elvárják, hogy a társadalmi diskurzus és az abból következő jogszabályok ezt a gondolkodásmódot kövessék. A szenvedés elkerülése és a boldogság feltétlen

igénye – a felvilágosodás tipikus követkevései, amelyek ősi, keresztyénség előtti vagy nem keresztyén filozófiákhoz kötődnek – az emberi cselekvés céljává válnak, akár az öngyilkosság árán is. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy ez utóbbi az ember alapvető leértékelését, az emberi méltóság eszméjének gonosz karikatúráját és az ember Isten képére teremtett voltának megcsúfolását jelenti. Ezzel szemben, az élet gondozása méltó az emberhez és összhangban van Isten parancsolatával.

*Dr. Bernhard Kaiser /
Németország*

GONDOLATOK A PASSZÍV EUTANÁZIÁRÓL

„A passzív eutanázia másképpen fogalmazva „meghalni hagyást” jelent. Ez az életfenntartó vagy életfunkciókat helyreállító (újraélesztő) eljárások elmulasztását, illetve abbahagyását jelenti. A passzív eutanázia az élet mesterséges meghosszabbításának elvetését jelenti, vagyis a haldokló elengedését.”

Az eutanázia kérdése nehéz és összetett probléma, Istentől kell kérnünk bölcsességet, ha ezzel a témával szeretnénk foglalkozni. Jelentős és egyre gyarapodó irodalma van a témának. Az egykori alkotmánybíró, későbbi köztársasági elnök, Sólyom László, egy interjúkötetben elmondja, hogy 1993-tól több nyarat töltött el azzal, hogy elolvassa az eutanázia irodalmát. Ezt azért tette, mert a teljes eutanázia-problémára kellett volna elvi megoldást találni és törvénybe foglalni. De elismerte, hogy nem tudta megoldani a problémát, szerinte vagy egy szűkebb kérdés vagy még több idő kellett volna hozzá (1).

Én közel sem tudtam annyi időt fordítani erre a kérdéskörre, mint az egykori köztársasági elnök, de Isten segítségét kérve és szerény gyakorlati tapasztalataim birtokában megosztom, amit megértettem. Ennek a kérdésnek a tárgyalásánál alázat-

tal és „levett sarukkal” kell megállni. Isten szuverén Úr, az életet Tőle kaptuk. Ő tudja életünk megjelenésének idejét, Ő határozza meg a végét. Nem rendelkezünk önmagunkkal, életünk kezdetétől a végéig Neki tartozunk elszámolni. „Nálad van az életnek forrása.” (Zsolt 36,10a) „Életem ideje kezében van.” (Zsolt 31,16a)

Az eutanázia szó jó halált jelent. A Biblia egyértelműen azt válaszolja, hogy jó halál nem létezik, mert a halál mindig is az Isten és a tőle ajándékba kapott élet elensége (1Kor 15,26).

Az aktív eutanázia egy ember életének kioltása szenvedésének megrövidítése céljából. Keresztyén emberként ezt egyértelműen elutasítjuk.

A passzív eutanázia másképpen fogalmazva „meghalni hagyást” jelent. Ez az életfenntartó vagy életfunkciókat helyreállító (újraélesztő) eljárások elmulasztását, illetve abbahagyását jelenti. A passzív eutanázia az élet mesterséges meghosszabbításának elvetését jelenti, vagyis a haldokló elengedését.

A magyar jogrend jelenleg a passzív eutanáziát ismeri el, az emberi méltóság részeként meghatározható önrendelkezési jog, egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényben való nevesítésével (II. fejezet). Magyarországon tehát jelenleg nem engedélyezett az aktív eutanázia egyetlen formája sem, a gyógyíthatatlan betegeket kizárólag az ellátás visszautasításának joga illeti meg bizonyos körülmények fennállása esetén.

Az, hogy valamilyen magatartás eutanázia-e vagy sem, azt a szándék, az indíték dönti el. A beteg életét meg akarja rövidíteni valaki (ez eutanázia), vagy csak a szenvedését szeretné enyhíteni (ez a palliatív terápia). Passzív eutanázia esetén a beteget nyugtatják, altatják és nem adnak folyadékot, tápanyagot a beteg mielőbbi halála céljából. Nem nevezhetjük passzív eutanáziának azt, amikor egy beteg nem kapja meg az életben maradáshoz szükséges orvosi segítséget. Ez alatt nem kell valami felelőtlen mulasztásra gondolni, inkább olyan helyzetekről van szó, amikor döntenie kell arról, hogy például egy nagyon költséges kezelést tudnak-e finanszírozni, elkezdjenek-e egy kevés eséllyel, de sok fájdalommal járó terápiát, vagy hogy egy agyhalott embert lekapcsoljanak-e az őt vegetatív létben tartó gépekről, utat engedjenek-e a természetes halálnak. Korunk technológiai fejlettsége természetellenes helyzeteket is eredményezve hosszasan el tudja nyújtani egy ember haldoklását. Néha egészen prózai okok miatt kell lemondani a beteg életéről. Mindig és minden helyen nem lehet biztosítani a legkorszerűbb orvosi ellátást (Covid-járvány alatt volt olyan helyzet, hogy nem jutott mindenki lélegeztetőgéphez, akinek szüksége lett volna rá). Vannak olyan országok, ahol egy-egy orvosi beavatkozásért jelentős összeget kell fizetni, egyáltalán nem magától értetődő, hogy egy család állni tudja a gé-

pekre kapcsolt szeretttük kezelését. Van, ahol a társadalombiztosítás sem fizeti a költségeket és automatikusan döntenek a kezelés elmaradása mellett. (4)

A kóma, vigil kóma (éber kóma – szív és légzés van, tudata nincs) olyan etikai kérdéseket vetnek fel, amelyekre a válasz nem egyszerű. Azokról a betegekről van itt szó, akiket a fejlett, modern orvosi technika segítségével mesterséges úton tartanak életben. Az ilyen betegek valamilyen halálos betegség utolsó stádiumába vagy tartós vegetatív állapotba (kómába) kerültek. Az etikai kérdések állapotuk minősítésével kapcsolatban merülnek fel. Életnek nevezhető-e mostani helyzetük? Szabad-e rákényszeríteni valakire a haldoklás kitolt határait? (2) Szabad-e az életben tartó eszközök leállítására, a kezelés megszüntetése? Fontos eldönteni, hogy életről van-e még szó, illetve, hogy a beteg abba az állapotba került-e, amikor már a visszatérésnek semmi esélye sem lehet. (2). Amikor ugyanis a Biblia az élet szentségéről beszél, az élet végének szentségét is beleérti. Ilyen módon a Biblia rámutat a halálhoz való jog alapelveire. Ez a jog Istent illeti meg, aki az emberi életre egyedül jogosult kimondani: elég! Ez alapján beszélünk az ember halálhoz való, sőt a méltóságosan meghalni – nem az aktív eutanázia érvelése szerinti – jogáról is. (5)

Az orvosok felelőssége első renden a gyógyítás, az élet mentése, de ugyanakkor felelősek azért is, hogy megállapítsák az egyes beteg életében, hogy mikor jön el az az idő, amikor a lehetőségek lezárulnak. A fejlett orvosi technika birtokában hajlamosak elfeledni, hogy lehetőségeik végesek. Egy ilyen komoly döntésnél fontos a halál beálltának, visszafordíthatatlanságának eldöntése (agyhalál megállapítása).

Az orvos felelőssége abban is megnyilvánul, hogy a tudása, lehetősége határaival is tisztában kell lennie. Az értelmetlen kezelés és a haldoklás meghosszabbítása a gondoskodás komoly kudarcának tekinthető. A bibliai teológia arra mutat rá, hogy „fontos különbséget tenni az élet megszüntetése és a kezelés megszüntetése között” (Douma) (3) Mert ha a kezelés abbahagyásával a halál gyors bekövetkezése várható is, ez nem azt jelenti, hogy amiatt hal meg a

beteg, mert a kezelés befejeződött, mivel a beteg halálát betegsége okozza, nem az emberi cselekvés. Nem is jó a passzív eutanázia kifejezés, hanem inkább a „kezelés megszüntetése” kifejezést kellene használni. Aki hagy valakit meghalni, az nem követ el eutanáziát, még passzívat sem. A kezelés megszüntetése ezenkívül nem is olyan passzív, mert egy nagyon tudatos döntést tartalmaz: a páciensért nem tudunk tovább mit tenni (3). Figyelembe kell venni, hogy „több az élet”, mint a test, vagy az életben tartott szövetek együttese (2). Az ilyen „életre” vonatkozó mindenáron való életbentartás másfelől felveti a biológiai élet bálványozásának problémáját is. A Szentírás nem beszél a biológiai élet iránti abszolút tiszteletéről. Az embernek nemcsak az életre van Istentől kapott joga, hanem az élet végére is, az Istentől rendelt halálhoz is. „Megvan az ideje a születésnek és megvan az ideje a meghalásnak” (Préd 3,2a).

Passzív eutanázián sokan – tévesen – azt értik, amikor abbahagyják a kezelést hatástalan és szenvedést okozó formáit. Az ellátás visszautasítása nem egyenlő a passzív eutanáziával, mert célja nem a beteg szándékos megölése, hanem a haldokló észszerű, emberséges kezelése, melynek során átadják a helyet a palliatív medicina vagy hospice lehetőségeinek. Ez nem a beteg halálát célozza, hanem azt, hogy elkerüljék a kezeléssel adódó kellemetlenségeket és a haldoklás folyamatának hosszabbra nyújtását. Az sem passzív eutanázia, ha a beteg elutasítja a kezelést. Az, hogy valami eutanázia – vagyis a beteg halálának elősegítése – a motiváció dönti el. Mi a motiváció? Mi a szándék? Meg akarják ölni a beteget (aktív vagy passzív módon) vagy enyhíteni a kezeléssel adódó kellemetlen tüneteket, elkerülni a hosszú haldoklást?

A halál megengedése (az élet mesterséges eszközökkel való nem meghosszabbítása) és az öngyilkossághoz való asszisztálás (az élet mesterséges eszközökkel való megrövidítése) két különböző dolog. A keresztyén válasz a súlyos szenvedésre nem az aktív eutanázia, hanem a palliatív terápiában is megnyilvánuló törődés és szeretet. Az életünket a Teremtőtől kaptuk, nincs jogunk megrövidíteni azt.

A „jó halál” ma a palliatív medicina vagy hospice ellátással biztosítható, melynek során tiszteletben tartják az emberi élet értékét, méltóságát. A palliatív terápia csökkenteni igyekszik a fájdalmat és jelentősen javítani próbálja a haldokló életkörülményeit, amíg él. Nem véletlen, hogy Cicely Saunders, a hospice mozgalom elindítója is hívő keresztyén volt. A hospice mozgalom éppen ilyen segítséget nyújt a gyógyíthatatlan betegségben szenvedőknek életük utolsó, fájdalmas szakaszában. Nem megöli őket, hanem enyhíti a szenvedéseiket. A „palliative” szó a latin „pallium” szóból ered, ami lepedőt vagy takarót jelent, utalva a közel-keleti áldásra, ami így hangzik: „Legyél beburkolva gyengédségbe, te, testvérem, mint egy köpenybe”. A „hospice” eredeti jelentése nem a kórház („hospital”) szóból származik, hanem egy olyan kifejezés volt, amit a zarándokok használtak, és azt jelentette: „pihenőhely a fáradt utazók számára”. A két fogalom a gyakorlatban fedi egymást és országonként eltér, hogy melyiket használják inkább.

A palliatív terápia tehát teljes értékű alternatívája az eutanáziának, amely előbbivel ellentétben megoldást jelent a halálközeli állapotban lévők panaszaira, garantálja az emberi méltóságuk megőrzését és megelőzi az eutanázia legalizációja következtében más országokban is tapasztalható „csúszós lejtő” effektust, vagyis az eutanázia elérhetőségének egyre bővülő kiszélesítését. Először a nagy fájdalmak között élő, gyógyíthatatlan, önmagukról előzetesen rendelkező idős betegeknek engedik meg az orvosiilag asszisztált öngyilkosságot, majd a fiatalabbaknak is, aztán a lelki fájdalmak között élőknek, a depressziósoknak, később a fogyatékkal élőknek, aztán ki tudja, merre tovább. Ha egyszer engedélyezik a kegyes emberölést, ki dönt arról, hogy mely kör számára teszik lehetővé?

Nem a halálba kísérni (eutanázia), hanem a haláláig kell segíteni a szenvedő embert (palliatív terápia vagy hospice). A betegnek útítársul szegődni az élete végéig, nem elvenni az életét, hanem panasz- és fájdalommentessé tenni utolsó heteit-napjait, ez a keresztyén orvosi hozzáállás. Keresztyén emberként fontos tudni azt, hogy „akár élünk, akár meghalunk, az Úréi vagyunk” (Rm 14,8b).

Összefoglalva: egy életvégi döntés meghozatalánál a szándék a fontos. Mi a cél? Véget akarunk vetni a beteg életnek vagy enyhíteni szeretnénk a szenvedésén. Az élet megtartása és a fájdalom, a szenvedés csillapítása a feladatunk. Azt hangsúlyoznunk kell, hogy a kezelés megszüntetése nem azonos az élet megszüntetésével. Az orvos nem a beteg megölésére kapott felhatalmazást (Hippokratészi eskü: Senkinek sem adok halálos mérget, akkor sem, ha kéri, és erre vo-

natkozólag még tanácsot sem adok. Orvosi eskü Magyarországon: Az emberi életet minden megkülönböztetés nélkül tisztelem. Orvosi tevékenységem soha nem irányul emberi élet kioltására).

A keresztyén ember tudja, hogy minden helyzetben Isten kezében van az élete: „...mert sem halál, sem élet [...] nem szakaszthat el minket az Isten szerelmétől, mely vagyón a mi Urunk Jézus Krisztusban” (Rm 8,38–39).

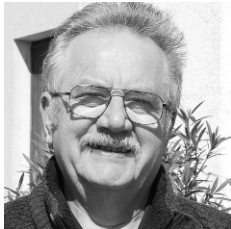
Dr. Makrai Tibor / Mátészalka

*

Felhasznált irodalom:

(1) SEREG András: *Alkotmánybírák talár nélkül*, Wolters Kluwer Hungary Kft., Budapest 2005; (2) DR. SZÜCS Ferenc: *Teológiai etika*, Budapest 1993; (3) DR. J. DOUMA: *Tízparancsolat*, Iránytű Kiadó 1994; (4) SZABADOS Ádám: *Eutanázia-vita: inkább szeressük a szenvedőket!* 2023. dec. 8. Divinity blog; (5) FÖLDVÁRI Tibor: *Az eutanáziáról* (In Pálhegyi Ferenc: *Életünk irányítúje, Éjféli Kiáltás Misszió*, 1999)

ÖNRENDELKEZÉSI JOG ÉS KERESZTYÉN HIT

„A modern ember gondolkodására az jellemző, hogy jogait az állam által megalkotott és fenntartott jogrendszerrel származtatja; a posztmodern pedig már feszegeti a jog által meghatározott keretet azzal, hogy önmagát tartja tettei »jogforrásának«.”

Az önrendelkezés modern társadalomunk egyik legtöbbször használt jogi kifejezése.

Az önrendelkezés joga a Magyar nyelv értelmező szótára szerint: „Az a lehetőség, képesség, hatalom, hogy valamely saját ügyét saját elhatározása szerint intézheti, hogy saját sorsát illetően saját maga dönthet...”

Miként a meghatározás is tartalmazza, hatalmat, képességet feltételez annak gyakorlója részéről.

Keresztyén emberként a hatalmat nem választhatjuk el Isten legfelsőbb, fejedelmi hatalmától (Róm 9,20–21; Ézs 46,10–11; Zsolt 148 stb.). A keresztyén tanítás megadja az Istent megillető tiszteletet azzal, hogy őt az élet és halál kizárólagos urának tartja. Az ember által gyakorolt hatalom származtatott, többek között a teremtésben kapott, az úgynevezett (földi) atyai hatalom, másrészt a felsőségnak (állam) adott hatalom. Az előző a polgári életvitel helyes gyakorlását segíti (gyermeknevelés, tulajdonszerzés, gazdálkodás stb.), az utóbbi pedig a bűn visszaszorítása, megbüntetése

érdekeiben adott hatalom, amihez fegyverviselési jogot is biztosít Isten.

A modern ember gondolkodására az jellemző, hogy jogait az állam által megalkotott és fenntartott jogrendszerrel származtatja; a posztmodern pedig már feszegeti a jog által meghatározott keretet azzal, hogy önmagát tartja tettei „jogforrásának”.

A Magyar Alaptörvény szerint (II. cikk): „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

Az önrendelkezési jogot a Magyar Alkotmánybíróság (később: AB) állásfoglalása (még a 2011-ig érvényes Alkotmányhoz és az 1997-es Eü. törvényhez kapcsolódva) értelmezte azzal, hogy azt az emberi méltóság, azaz az általános személyiségi jog tartalmi elemeként nevezte meg: „Az emberi méltósághoz való jognak az Alkotmánybíróság az alapjogok sorában megkülönböztetett jelentőséget tulajdonít.” 22/2003. (IV. 28.) AB határozat.

Ebben a jogcsokorban számos alapjogot felsorol az AB, pl. a házasságkötés (később élettársi kapcsolat), névviselés jogát. Ismeretes még a lakóhely, munkahely megválasztásának, a családválalás, gyermeknevelés, tulajdonszerzés és magántulajdon feletti rendelkezés, tanulás stb. joga, amit a modern életgyakorlat a polgári jogforrások adta lehetőségként, keresztyén hitünk pedig az Isten által a teremtési rendben biz-

tosított jogként, sőt kötelezettséggként értelmez. Keresztyénként üdvözljük a fennálló jogrendszer biztosította lehetőséget, mivel a teremtési rendből származó jogok gyakorlását a felsőség az elmúlt évezredekben számos esetben korlátozta vagy akadályozta.

A következő részben szeretném – az önrendelkezési jagon belül – kiemelni az eutanáziát érintő magyarországi életgyakorlatot, előre bocsátva, hogy ezzel már azt a határt ostromoljuk, aminek átlépéséhez sem az életről-halálról döntő egyén, sem az erre őt felhatalmazó felsőség nem kapott hatalmat az élet és halál urától, Istentől.

Az önrendelkezési jog egészséget, életet érintő korlátozása tárgyában az AB az életmentő és életfenntartó kezelések visszautasításához való jogot elismeri – ezzel részletesen foglalkozik jelen lapszámunk másik írása –, de nem terjesztette ki az önrendelkezési jogot az élet orvosi segítséggel történő elvételére (eutanázia). Eutanázia az, amikor az ember kérése, akarata szerint az orvos aktív tevékenysége a kérelmező halálát eredményezi.

A 22/2003. (IV. 28.) AB határozatból: „... a gyógyíthatatlan betegnek az a kívánsága, hogy életének nem pusztán az életfenntartó, életmentő orvosi beavatkozás visszautasításával, hanem az orvos tevőleges segítségével vessen véget, alkotmányossági megítélés szempontjából már nem tekinthető az életével, illetőleg halálával kapcsolatos önrendelkezési joga olyan részének, melyet a

törvény más alapjog védelme érdekében akár teljes egészében is ne vonhatna el. Ebben az esetben ugyanis más személy: a beteg orvosa is cselekvő részesévé válik annak a folyamatnak, melynek során a beteg az élete befejezésének a méltóságával összeegyeztethető módját választja”.

Ennek alapján az élet elvételében Magyarországon közreműködő orvos bűncselekményt követ el, és gyilkosságért felelősségre vonható.

Több érdekes és ijesztő európai gyakorlatot sorol fel a fenti AB határozat, amiből egyet, a hollandiait kiemelek: „A törvény a 16–17 éves fiataloknak is megadja a jogot, hogy határozzanak saját halálukról, a döntési folyamatba szüleiket is be kell vonni. A 12–15 éves gyermek esetében a törvény a szülők beleegyezését is előírja.”

Bár közvetlenül nem az eutanázia tárgyalásához tartozik a terhességmegszakítás, hiszen itt nem a magzat, hanem édesanyja kérésére végzik el az abortuszt – mégis szükséges egy rövid gondolat erejéig érinteni.

A terhességmegszakítás az emberiség történetének egyik legtragikusabb „életgyakorlata”; hazánkban annak jelenlegi jogi szabályozása értelmezését így határozta meg az AB (64/1991 (XII.17) AB hat.): „A terhességmegszakítás esetében viszont nem az a kérdés, hogy a sajátosan emberi jogállást megalapozó jogok feltétlenek-e vagy korlátozhatók, hanem arról az előkérdésről van szó, hogy a magzat ember-e, azaz alanya lehet-e ezeknek a jogoknak.” Az AB elfogadta és magáévá tette a jogalkotónak azt az álláspontját, hogy a magzat a magyar jog szerint nem jogalany (azaz nem ember – MGy).

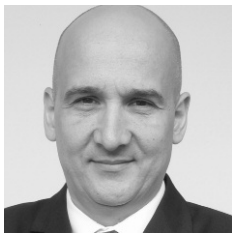
A terhességmegszakításhoz elégséges azoknak a meghatározott feltételeknek megléte, amivel ehhez az édesanya rendelkezik. Sem a jogalkotó, sem az AB nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy ez milyen életre szóló lelki terhet jelent majd az anya és az abortuszt végző orvos számára, és ezért milyen Isten előtti elszámolási kötelezettség terheli őket.

A hivatkozásként felhívott határozatok megszületése óta új alkotmánya (Alaptörvénye) van hazánkknak, viszont az új szabályozás sem változtatott az eutanázia megítélésén.

Hálásak vagyunk Istennek, hogy az eutanázia tárgyában józanságot gyakorolt mind a jogalkotó (Parlament) az Alaptörvény megalkotásával, mind az AB, annak értelmezésével.

Dr. Mikolicz Gyula / Pilisborosjenő

AZ ÉLET ABSZOLÚT TISZTELETÉRŐL

„... ha a Szentírás felé fordulunk, akkor azt látjuk, hogy a bibliai személyek nagyon különbözően reagáltak az őket elérő szenvedésre és a feljűk közelítő halálra. [...] Ezekben az emberekben azt látjuk, hogy akár éltek, akár meg kellett halniuk, Istent egyikük sem hagyta ki gondolataiból és mind Istenre bízta magukat.”

Az emberi életnek „abszolút tiszteletet” követelnek sokan és az „élet szentségét” hirdetik, de ha az ukrán-orosz háborúra gondolunk vagy az abortuszok magas számára, akkor bizony fájdalommal állapíthatjuk meg, hogy korunkban nincs az életnek tisztelete, és nem is szentség, csak verbális szinten.

A bibliai keresztyének szerint az életé a prioritás a halállal szemben, mivel a Szentírás nagy értéket tulajdonít az emberi életnek, mint Isten nagy ajándékának, amit a „Ne ölj!” parancsal kimondottan véd is Isten. Az emberi életről a Szentírás nagyon pozitívan beszél. És bár tud a halálról, de az emberi életet nem a halálra készülésnek tekinti. Nem

a halál a „nagy valóság”, hanem az élet. A Biblia a halált sohasem tiszteli vagy isteníti. Sőt, az ember öröme lett teremtve (Préd 3,12). Aki hosszú életet élhet, az boldognak mondható, az agg kor áldásnak vehető (5. parancsolat; 1Krnika 29,28; Zsolt 21,5). Az élet tehát áldás, amiben az örömet kell keresni, Isten csodáit felkutatni, és a Jézusban nekünk ajándékozott mennyei kincseket megtalálni. Ebben az életben a halál átok és borzalom. Éppen ezért az egészséges életosztón is arra biztat, hogy álljunk ellen a halálnak. Isten is ezt teszi, hiszen ő Gyógyító, aki a betegségekből meggyógyít és a haláltól megment (2Móz 15,26; Zsolt 103,3; Zsolt 116,3–4). Jézusról, a halál feletti úrról ugyanezt elmondhatjuk, aki örök életet szerzett nekünk. Természetesen nem lehet elhallgatni, hogy a bűnre Istentől jövő általános büntetés a halál, de azt mindig szem előtt kell tartani, hogy Isten a feltámadás és az örök élet ígéretével az élet pártján áll. Nekünk is az életet kell pártolnunk!

Ezt is tesszük, de miközben küzdünk az életért úgy, hogy szemben állunk a szenvedéssel és halállal, aközben tudjuk, hogy bizonyos helyzetekben a szenvedést és a halált el kell fogadnunk, mint

Istentől jövőt és céllal hozzánk érkezőt. Ezekben a esetekben a kérdésünk az, hogy minden élethelyzetben meg kell-e mindent tenni a biológiai élet érdekében? Minden eszköz, módszer bevethető-e, minden anyagi forrás ráfordítható-e arra, hogy éljünk? Kortársaink szerint igen.

De ha a Szentírás felé fordulunk, akkor azt látjuk, hogy a bibliai személyek nagyon különbözően reagáltak az őket elérő szenvedésre és a feljűk közelítő halálra. Nem érzékeljük rajtuk, hogy kézzel-lábbal küzdöttek volna az életért. Éli elfogadta a halált és belenyugodott. Illés Istentől azt kérte, hogy vegye el az életét. Lehet a bajt és a közelgő halált alázattal is fogadni, ahogy a 39. zsoltárban olvassuk. Jób Istenre bízta magát. Pál vágyott arra, hogy az Úrnál legyen. Ezekben az emberekben azt látjuk, hogy akár éltek, akár meg kellett halniuk, Istent egyikük sem hagyta ki gondolataiból és mind Istenre bízta magukat. Nem akartak minden áron életben maradni és nem akarták a bajokat mindenáron legyőzni, hogy a földön élhessenek, ugyanakkor a halált sem sürgették. Mindannyian tudták, hogy az élő Isten kezéből jöhet szenvedés és halál is, de rajta múlik az élet is. A 38 éve beteg ember Istenre bízta magát és nem lett

öngyilkos, pedig ha valakinek lett volna oka rá, akkor az ő volt, másrészt az életosztón csak ott volt benne és 38 éven át várta az „életet”. Nem hiába várt! Jézussal elérkezett hozzá.

Mindezek tudatában érdemes elgondolkozni azon, hogy az életnek meg kell-e adnunk minden tekintetben az abszolút tiszteletet és meg kell-e ragadni a biológiai életért minden eszközt, ki kell-e próbálni minden módszert? Könnyű belátni, hogy ugyan egyes keresztyének beszélnek az „élet szentségéről” és az „emberi méltóság abszolút tiszteletéről”, de ezt következetesen nem lehet érvényre juttatni, és a Biblia sem beszél erről. Minden biológiai életet szentség módján tisztelni azt jelentené, hogy semmilyen körülmény között nem lehetne mérlegelni emberi élet és emberi élet között. Az orvos nem mérlegelhet, hogy egy magzatért küzd vagy az anyáért, illetve, hogy egy balesetnél az életmentés érdekében egy kisgyermeknek vagy egy 100 éves idősnek ad vért. Az élet az élet, mindenkiért egyenlőképpen kell küzdeni: vagy mindenkiért vagy senkiért. Ezt persze senki nem gondolja így. A valóságban a biológiai élet abszolút tiszteletének elvont fogalma darabokra török, amikor egy orvosnak a gyakorlatban választani kell. Azért az emberért, aki minőségi életet élhet még, másképpen küzd az orvos, mint azért, akiről tudja, hogy nincs már kilátása az életre és csak szenvedését hosszabbíthatja meg.

Így találjuk szembe magunkat azzal a kérdéssel is, hogy bár a gyakorlatban az orvosi lehetőségei adottak annak, hogy olyan személyek életét minél tovább nyújtsuk,

akik korábbi korszakokban gyorsan meghaltak, de meg kell-e ezt tennünk?

Környezetünkben vannak személyek, akik saját – másoknál többnyire halálos kimenetelű – betegsükről értesülve nem kezdenek bele kezelésekre, mert nem akarják se környezetüket, se önmagukat kitenni az életet meghosszabbító, de szinte elviselhetetlen szenvedéseket hozó kezelésekre. Az orvos és az egyén is dönthet úgy, hogy az életet meghosszabbító kezelésekre nem kezd bele, vagy abbahagyatja, de ez nem eutanázia, hanem annak elismerése és elfogadása, hogy a földi élet nem élvez abszolút prioritást, és hogy az élet véges.

Hívó emberként, ilyen élethelyzetekben pedig ott a reménység, hogy jobb jön ezután.

A biológiai élet olyan abszolút tisztelete tehát, ahogy azt Albert Schweitzer tanította, nem a keresztyén etika legmagasabb normája. Amikor egy falevelet se téphetek le, egy bogarat se csaphatok agyon, állatot nem ehetek – ez nem a bibliás hozzáállás az élethez. A biológiai élet ilyen rosszul értelmezett abszolút tisztelete helyett a keresztyének Istennek adnak abszolút tiszteletet, akinek joga van életet adni és életet elvenni. Ő „megöl és megelevenít, letaszít a sirba, és újra felhoz onnét” (1Sám 2,6). Ő „ad mindenkinek életet, leheletet és mindent” (ApCsel 17,25).

Ez az Isten arra is jogot adott az embernek, hogy a biológiai életet elveheti általa meghatározott módon és helyzetekben. Ő adta a növényeket az embernek eledelül, amihez később hozzárendelte az állatokat is. A világi

felsőbbségnek megadta a jogot, hogy az emberi életet elvegye meghatározott körülmények fennállása esetén. Gondoljunk az ószövetségi isteni parancsra történt népirtásokra! És bizonyos esetekben, ha az ember mérlegre teszi a saját és mások életét, akkor az önfeláldozás sem számít bűnnek. Az élet nagyon drága és értékes, de nem mindenekfelett való szentség és nem sérthetetlen.

A halállal és az elviselhetetlen szenvedéssel szembeni állásfoglalásunknak vannak tehát határai. Ezeket Isten határozza meg, amik elkerülhetetlenek, és amiket el kell fogadnunk. Sok példánk van erre is a Bibliában: Ábrahám, Izsák, Jób, Dávid, Mózes. Ezeknek az embereknek a szenvedéseikben és közelgő halálukban van valami békés és reményteljes elfogadás, belenyugvás. Igaz, hogy nem siettették a halált, de nem is akartak minden módon küzdeni az őket ért csapások ellen; alázattal vetették alá magukat mindennek.

A halál és a szenvedés rossz, de el kell fogadnunk, hogy a bűnbe esett emberiség életének része. Isten úgy döntött, hogy szenvedni kell és meg kell halni, és ezt keresztyénként el kell fogadnunk, tudva, hogy „ha a halál árnyéka völgyében járok is, nem félek semmi bajtól, mert te velem vagy” (Zsolt 23,4).

Az életet tiszteljük és szeretjük, de nem abszolút módon, mert ezt a Szentírás sem tanítja nekünk. Ezért, mivel az élet pártján vagyunk, igyekszünk minden tőlünk telhetőt megtenni az életért, de azt is készek vagyunk elfogadni, ha Isten másként dönt rólunk és szeretteinkről.

Sipos Ajtony Levente / Soltvadkert

AKIT ISTEN A SZENVEDÉSEK ÁLTAL FORMÁLT

EGY FALUSI LELKIPÁSZTOR KÜZDELMES ÉLETE

A Szentírást ma sokan és sokféleképpen próbálják értelmezni. Elsősorban nem a Biblia tanítására, Isten igéjének megértésére összpontosítanak, hanem hogy számukra mit jelent az ige. Gyakran éppen az evangéliumra hivatkozva kezdenek el hir-

detni azzal ellentétes állításokat. Egyik különösen is divatos meghatározás, hogy élveznünk kell a keresztyén életet, és azt kell kiemelnünk a Szentírásból, ami pozitív, ami előre visz, ami segít abban, hogy jól érezzük magunkat. Ezt a jelenséget nevezi ma több teológus élmény- vagy élvezetkeresztyénségnek. Egyre több követője van ennek a szemléletnek nemcsak külföldön, hanem hazánkban is.

Ezek az emberek nem foglalkoznak azzal, hogy Isten mit üzen nekik a Szentírásból, mit tanít az egyházzal és mit tanít a hívó ember felelősségéről. Azt pedig már meg sem akarják hallani, hogy a Biblia beszél a Krisztusért való szenvedésről, a szenvedés által való formáltatásról. Pedig mind a bibliai korban, mind később az egyház történetében gyakran megtörtént, hogy Jézus követőit kiközö-

sítették, megfélemlítették, üldözték. Szomorú, hogy a legádázabb üldöztetések némelyike éppen a vallási vezetők részéről érte őket.

A mai keresztyének nagy többsége elfelejti, hogy Jézus Krisztus azt mondta a követőinek: „*Boldogok, akiket üldöznek az igazság miatt, mert övék a mennyek országa*” (Mt 5,10). Vagy azt, amikor emlékeztette tanítványait, hogy „*ha gyűlöl titeket a világ, tudjátok meg, hogy engem előbb gyűlölt, mint titeket*” (Jn 15,18).

A hívők szenvedését nem mindig az üldözések, hátratételek okozzák, hiszen vannak más testi és lelki gyötrelmek is, mint pl. egy betegség, nagyobb anyagi veszteség, kiszolgáltatottság, lelki terror. „... sok nyomorúságon át kell bemenünk az Isten országába” – mondogatta egyik drága testvérünk, akit nem oly régen hívott magához az Úr, sok nyomorúság és megpróbáltatás után. A Szentírásban is olvasunk arról, hogy Krisztus követőinek olykor komoly terheket kellett hordozniuk. Pál apostol, aki nagyon sokat szenvedett Jézusért, ezt mondta a filippibelieknek: „*Mert nektek nemcsak az adatott meg a Krisztusért, hogy higgyetek benne, hanem az is, hogy szenvedjétek érte*” (Fil 1,29). Pál itt nem átokként, hanem áldásként utalt a szenvedésére.

A próbatételek az Úr későbbi követőit sem kímélték. Hithősök egész sora élt át nehéz időszakokat, lett részese különböző csapásoknak, gyötrelmeknek. Nem volt ez másként Isten egyik kedves szolgálója, Pécel egyik alázatos szívű református lelkipásztora életében sem.

Illés Dániel volt az, aki leghosszabb ideig szolgált ebben a gyülekezetben. Néhány esztendővel az 1848–49-es forradalom és szabadságharc után, 1852 áprilisában hívták el ide. Nem számított már fiatal embernek, előtte Bicskén volt rektor, majd Óbudán lelkészkedett. A péceli református egyháznak egy különösen is nehéz időszakában szolgált itt. Egyik életrajzírója szerint a szabadságharc leverését követően „*nemes bátorsággal fogta pártját az üldözötteknek*”.

Pécel ebben az időben ún. patronátusi egyház volt. A gyülekezet anyagi terheit a helyi földbirtokos családok hordozták. Bőkezűségük folytán a köznép fel volt

mentve az egyházfenntartás aggodalmaitól, így a lelkipásztornak sem kellett aggódnia, hogyan viselje gondját szépen szaporodó családjának. Feleségével együtt tizenegy gyermeket neveltek. Az egyházmegyében nagy tekintélynek örvendett, ennek folytán idővel tanácsbírói tiszttel tüntették ki. Amikor azonban ezeket a nemes családokat egymás után söpörte el az új idők romboló szele, és a legtöbb nemesi birtok idegen, nem református kézre jutott, az eklézsia teljesen elszegényedett.

Miután a jobbgátság megszokta, hogy földesuraitól várja a bajból való kiszabadítást, nehezen tudott beletörödni abba a gondolatba, hogy most már őrájuk szállt az egyház fenntartásának terhe. Lassan elfogadták az új helyzetet, és tehetségük szerint igyekeztek megfelelni a rájuk nehezedő kötelezettségeknek. Lelkészüknek azt a kényelmet, amiben korábban része volt, már nem tudták biztosítani, hiszen az egyház mellett az iskola szükségeinek kielégítése rájuk hárult.

A megváltozott viszonyok közepette újabb csapások érték, és a tragédiák terhe alatt az idős lelkipásztor állapota egyre súlyosabbá lett: egészsége megromlott, a halál is „*gyakori vendég*” volt a parókián. Nagyon rövid idő alatt öt gyermekét veszítette el, két fia pedig felnőtt korában hunyt el. Közülük az egyik lelkészi pályára készült, közvetlenül a tanulmányainak bevégzését követően halt meg, tragikus hirtelenséggel. A gyász végképp megtörte maradék erejét. Fizikailag meggyengült, de lélekben erős maradt. Amíg tehetette, viselte a szolgálat terhét. Nem mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy hirdesse Isten ígését.

A sok megpróbáltatás, csapás és lelki gyöttrődés alatt felesége mindvégig mellette állt gondoskodásával, szerető jószágával. Az idős házaspár ajtaja – noha sokszor maguk is szűkölködtek – mindig nyitva állt a rászorulóknak, akár anyagi, akár lelki szükséggel fordultak hozzájuk. Az agg „*Dani bácsit*” a gyülekezet minden tagja atyjaként tisztelte. A gyilkos kór végül teljesen legyengítette őt, állítólag még a szeme világát is elveszítette. A gyülekezet gondjait kirendelt káplánjai vették át.

Isten a halálában mintha kárpótolni akarta volna földi bajaiért, csendes, szen-

vedés nélküli halállal szólította magához. Mindössze két napot töltött ágyban fekve, majd csendes elaludt. 1891. január 10-én hangzott el felé a hazahívó szó: „*szolgám, elég*”.

Nevéhez összesen huszonhárom anyakönyvi beírás fűződik, az utolsó a haláláról maradt fenn: „*1891. január 10. Illés Dániel péceli lelkész, s nyug. egyh. Megyei tanácsbíró, református, Gyón-Pécel. 79 éves, nős. Agyszélhűdés. Gönczy Benő gödöllői ref. lelkész imával, Szilágyi Benő gyömrői lelkész gyászbeszéddel, Pap Albert h. lelkész siri beszéddel.*”

Élete, halála példaként állhat ma mindazok előtt, akik a próbák, a nehezkek, az Istennel való szenvedés és a lelket erősítő fájdalmak helyett inkább kegyes halált választanak. Nehezeket hordozni, szenvedni senki sem szeretne, és aki csak teheti, azon fáradozik, hogy enyhítse saját, vagy szerettei fájdalmát. Ám, ha valaki az Úrral jár és benne bíz, annak el kell hinnie, hogy Isten hű, és ő nem hagy minket feljebb kísértetni, mint elszenvedhetnénk, sőt a kísértéssel együtt a kimenekülést is megadja majd.

Margit István / Pécel

Túrmezei Erzsébet Mérlegen

Isteni mérlegére tette
egész életem:
szolgálatom, szeretetem,
bizonyágtételem...
és megremegettetett a félelem,
arcom fakóra vált...
mert az én Uram engem
„megmért, és könnyűnek talált” ...
„megmért, és könnyűnek talált”.

Aztán – egy vércsepp hullt
a serpenyőbe,
és az egyensúly helyreállt.

Ítéletet vártam, halált,
s kegyelmet kaptam, életet!

Megváltóm, azt az értem
hullott,
csodatévő, drága vércseppet
hogyan köszönjem meg neked?!

HÍREK – KÖZLEMÉNYEK

IFJÚSÁGI SZILVESZTER. December 31-éről január 1-jére virradóan fiataljaink Isten ígéje fölött elcsendesedve, majd szórakoztató játékokkal, jó hangulatú közösségben búcsúztatták az óévet. ■

*

A **NŐI CSENDESNAPOK** sorozatában Jézus Krisztus eljön az Ő népéért címmel hallgathatnak előadásokat az érdeklődők idén tavasszal a Budapest-Nagyvárad téri Református Egyházköz-ségben. Januárban és februárban azt a kérdést tettük fel, hogy „*Ki az, Aki eljön?*” és „*Honnét viszi el az Ő népét?*”. Sorozatunk folytatódik márciusban, áprilisban és májusban a „*Hová viszi...?*”, „*Hogyan viszi...?*” és a „*Hogyan készülünk...?*” kérdések megválaszolásával. Minden érdeklődő hölgyet szeretettel várunk életkortól függetlenül! ■

*

A **FONTOS KÉRDÉSEK SOROZAT** keretében februárban a béke, békesség kérdéskörét jártuk körül. Sipos Ajtony Levente soltvadkerti református lelkipásztor beszélgetett dr. Szánthó Miklóssal, az Alapjogokért Központ főigazgatójával, körülbelül hatvan fő részvételével. A beszélgetést Zila János politológus vezette. ■

*

2024-ES PROGRAMJAINK elérhetőek honlapunkon az *Aktuális/Éves programterv* menüben. ■

*

TETŐFELÚJÍTÁS

„És örült a nép az önkéntes adakozásnak, mert tiszta szívből, önként adakoztak az Úrnak. Dávid király is nagyon megörült.” (1Krón 29,9)

Kedves Testvéreink!

A fenti ígével küldtük ki tagságunknak és támogatóinknak azt a levelet, amelyben céladományokat kértünk székházunk tetejének javításához. Most pedig ennek az ígének az örömeivel adhatunk hálát az Úrnak és mondhatunk köszönetet adakozó kedvű Testvéreinknek, mert a tiszta szívből, önként adott támogatásoknak köszönhetően már majdnem összeállt a felújításhoz szükséges összeg! E sorok írásakor **12,7 millió forint** gyűlt össze, ami csak kicsivel marad el az árajánlatoktól. Az Úr áldását kívánjuk adakozó Testvéreink életére, és kívánjuk, hogy azt a nagyon komoly anyagi áldozatvállalást, amelyet tettek, az Úr bőséges lelki kincsekkel pótolja ki! Köszönetnyilvánításunk mellett el kell mondanunk, hogy **továbbra is nagy szükségünk van Testvéreink anyagi teherhordozására**, mert a Biblia Szövetség működése támogatóink magánadományaiból valósul meg. Kérjük, hogy további adományaitok innentől céljelölés nélkül vagy „adomány működésre” megjelöléssel küldjék el! A tetőfelújításhoz hiányzó részt már ezekből az adományokból is ki tudjuk pótolni.

Nagy Zsolt titkár

Halottaink: ✠ **Dr. Bárdi László** (1939) Budapest,
✠ **Dávid Sándorné** (1935) Debrecen,
✠ **Fazekas Béláné** (1938) Debrecen,
✠ **Henter Lászlóné** (1931) Budapest,
✠ **Jávorcsik Sándorné** (1946) Mezőtúr,
✠ **Komlósi Ernőné** (1935) Pécs,
✠ **Kozma Gyuláné** (1938) Biharkeresztes,
✠ **Mikó Lászlóné** (1932) Budapest,
✠ **Polgár Istvánné** (1932) Kazincbarcika,
✠ **Soós Benedek József** (1972) Mezőpanit,
✠ **Szabó Gyuláné** (1932) Debrecen,
✠ **Tóth Imréné** (1932) Létavértes.

Fenti testvéreink közül többen korábban hunytak el, de halálhírük csak most jutott el hozzánk.

Hálás szívvel emlékezünk testvéreink szolgáló életére, Isten áldja meg emléküket közöttünk! Adjon vigasztalást családjaiknak, gyülekezetüknek!

FONTOS KÖZLEMÉNY!

A Biblia Szövetség Egyesület bizonyos programjain 2024-től előzetes internetes regisztrációt vezetünk be.

A meghirdetett programok megtalálhatók a bibliaszov.hu/ események oldalon, amit a honlapunkat megnyitva az „Aktuális” menü „Események” menüpontját választva is el lehet érni.

Azoknál a programoknál, ahol regisztrációt kérünk, találunk egy internetes űrlapot, melynek kérjük a kitöltését. Azokat a testvéreinket, akinek nehézséget jelent az internet használata, arra kérjük, hogy elsődlegesen közeli hozzátartozóiktól, gyermeküktől, unokájuktól, vagy szomszédjuktól, gondozójuktól kérjenek segítséget.

Ha ilyen hozzátartozó nem elérhető, kérem, keressék telefonon (06-70/327-2636) irodavezetőnket, Horváth Máriát, aki szívesen áll a rendelkezésükre!

Kérjük, hogy az adminisztrációs változás miatt senki se maradjon távol csendesheteinktől, csendesnapjainktól, mert szívesen segítünk mindenkinek, akinek nehézséget okoz az űrlapok internetes kitöltése!

A változás érinti minden egyhetes programunkat (csendeshetek, konferenciák, táborok), a bibliaiskolai jelentkezést és bizonyos egynapos programjainkat is (családi nap, BSz35 ünnepség, ifjúsági csendesnapok, ifjúsági szilveszter).

Reméljük, nem fogják nehéznek találni a jelentkezéseknek ezt az új módját, és előre is köszönjük megértésüket, együttműködésüket!

Testvéri szeretettel:

Nagy Zsolt, a Biblia Szövetség Egyesület titkára

ÉRTESÍTÉS KÜLDÖTTGYŰLÉSRŐL

A Biblia Szövetség Egyesület elnöksége – az egyesületi Alapszabályban meghatározottak szerint – **2024. április 6. szombat 10.00 órai kezdési időponttal** székházába (2119 Pécel, Kálvin tér 2/b) összehívja a **küldöttgyűlést**, amin tárgyalási és szavazati joggal vesznek részt a körzetek állította küldöttek, a tanácsstagok és az elnökségi tagok. A küldöttgyűlésen tanácskozási joggal vesznek részt a Tanács póttagjai, a Felügyelő és a Fegyelmi bizottság tagjai, póttagjai, valamint a szolgálati ágak Elnökség által meghívott vezetői, munkatársai és a meghívott egyéb vendégek.

A küldöttgyűlés egyéb tekintetben nem nyilvános.

Az előzetesen meghatározott napirend, amit a küldötteknek és meghívottaknak küldendő értesítőben az Elnökség az esetleges változások ismeretében még módosíthat:

- kezdő áhítat; • elnökségi beszámoló, annak tárgyalása, határozathozatal
- a 2023. év gazdálkodásáról készült beszámoló tárgyalása; • a Felügyelő bizottság jelentése a 2023. évről; • határozathozatal a 2023. évi gazdálkodásról; • a 2024. év gazdálkodásának költségvetési tervezete, arról tárgyalás és határozathozatal; • tárgyalás és határozathozatal a tagdíjat nem fizető egyesületi tagok tagsági jogviszonyának egyesület általi felmondásáról;
- záróáhítat és imaközösség

Az Elnökség kéri a küldöttgyűlésen részvételre jogosultak aktív jelenlétét!

Pécel, 2024. február 28.

Dr. Makrai Tibor elnök

TÁJÉKOZTATÁS

TAGSÁGI JOGVISZONY EGYESÜLET ÁLTALI FELMONDÁSÁRÓL

Felhívjuk a Biblia Szövetség Egyesület tagjainak figyelmét, hogy az Alapszabály 8.§ (2) bekezdés alapján annak a Biblia Szövetség egyesületi tagnak, akinek Alapszabály szerinti mentessége nincs, illetve mentesítést nem kapott, és 2024. március 31-ig a **2023. évre eső 2400 Ft tagdíjat** nem fizette meg, tagsági jogviszonyát az Egyesület 30 napos határidővel várhatóan fel fogja mondani.

A tényleges felmondásról a Küldöttgyűlés fog tárgyalni 2024. április 6-án.

Megkérjük minden kedves tagunkat, legyenek szívesek ellenőrizni, hogy eleget tettek-e 2023-as tagdíjfizetési kötelezettségüknek, és ha nem, szíveskedjenek azt pótolni! Mentességet élveznek a 80. életévüket 2023. december 31-ig betöltött BSz tagok, illetve mentességet kaphatnak kérésre a nehéz gazdasági helyzetben vagy egészségi állapotban élő testvéreink. Kérem tehát, ha Testvérem is ilyen ok miatt nem tudja teljesíteni kötelezettségét, vagy van tudomása ilyen tagtársáról, erről küldjön értesítést! Várhatóan mentességet kapnak a 2023. évre vonatkozóan a Kárpátalján élő tagjaink is.

A Magyarországon működő egyesületek számára jogszabály írja elő a tagdíj szedését. A BSz egy évtizede a szimbolikus „1 kg kenyér ára havonta” összegben határozta meg az összeget, mely akkor évi 2.400 forint volt, és bár a kenyér ára azóta jelentősen változott, a tagdíj összegét nem emeltük.

Egyetlen tagunkat sem szeretnénk ilyen okból elveszíteni, és reménykedünk benne, hogy a Biblia Szövetség Egyesület testvéri közösségében együtt szolgálhatjuk az Urat a továbbiakban is!

BIBLIAISKOLAI TANFOLYAM A 2024/2025. TANÉVBEN

A Biblia Szövetség Egyesület (BSz) bibliaiskolai tanfolyamot indít a 2024-2025. tanévben is azoknak a 18. életévet betöltött, közoktatási tankötelezettségének eleget tett (nyolc osztályt befejezett), keresztyén életben elindult férfiaknak és nőknek, akik szeretnék a Jézus Krisztus iránti elkötelezettségüket biblikus ismerettel és életvitelben megerősíteni.

Helyszíne: A BSz oktatási központja (2119 Pécel, Kálvin tér 2/b).

A részvétel költsége: mindkét évfolyamon 35.000 Ft/tanév.

A jelentkezés határideje: 2024. június 30.

A tandíjat befizetheti a Biblia Szövetség folyószámlájára (11742331-20002279) vagy a BSz házipénztárába.

Képzési cél: A bibliaiskolai oktatás célja a Kol 2,2-3. verseinek figyelembevételével is:

- A keresztyén életben elindultak számára egyszerű, alapfokú ismeretet nyújtani az Ó- és Újszövetség könyveinek tartalmáról, továbbá a Szentírást átfogó legfőbb tanításokból (biblia-teológia).
- A hallgatókkal megismertetni a Szentírás magyarázatának azokat az egyszerű, de nélkülözhetetlen szabályait, amiket minden hívő embernek ismernie kell ahhoz, hogy jól értse a Biblia üzenetét (írásmagyarázat).
- A Bibliát olvasó embereket segíteni a Jézus Krisztusba vetett hitben való meggyökerezésben és növekedésben (hitvallás- és etikai alapismeretek).
- A tanfolyamon résztvevőket segíteni a gyülekezeti közösségbe történő bekapcsolódásban és aktívabb részvételben (egyház történelmi és egyházismereti alapismeretek).
- A hallgatók között olyan kapcsolatokat, közösséget kialakítani, ami kivételes lehetőséget teremt majd a szolgálatban, az egyéni életben és gyülekezeti munkában.

Tanfolyamok:

BSz bibliaiskola 2/1. tanfolyam. Kétéves tanfolyam első tanéve, tanfolyami tanóraszám: 56. Tantárgyak: ószövetségi bibliaismeret, hitvallásismeret, egyházismeret, etika.

BSz bibliaiskola 2/2. tanfolyam. Kétéves tanfolyam második tanéve, a 2/1. tanfolyamot sikeresen abszolvált hallgatók részére. Tanfolyami tanóraszám: 56. Tantárgyak: újszövetségi bibliaismeret, Szentírás értelmezése, egyháztörténet, missziológia.

A bibliaiskola sikeres elvégzéséről a Biblia Szövetség Egyesület bizonyítványt állít ki.

A tanév kezdete: 2024. szeptember 14., ezen a napon az oktatás a tanévnyitó ünnepség után megkezdődik.

Oktatási napok: 2024-ben még október 12-én, november 9-én és november 30-án, 2025. januárban nincs tanítás, február, március, április, május hónapban várhatóan a második szombaton, pótlási nap és évzáró májusban.

Részletesebb információt a www.bibliaszov.hu honlapcímen talál,

vagy munkaidőben érdeklődhet a 06 70 327 2636-os telefonszámon.

Jelentkezni a Biblia Szövetség honlapján lehet a megfelelő űrlap kitöltésével. Az űrlap megtalálható a „Bibliaiskola” menüpontban, a 2024-25-ös tanév meghirdetéséről szóló bejegyzés alján.

(Közvetlen link: <https://bibliaszov.hu/2024/03/19/bibliaiskolai-tanfolyam-a-2024-2025-tanevben/>) Jelentkezéssel kapcsolatos probléma esetén kérjük, hívjanak bennünket, vagy írjanak a bsz@bibliaszov.hu elektronikus címre.

Az űrlap kitöltésén kívül az első évfolyamra jelentkezőktől kérünk egy rövid bemutatkozó életrajzot, amiben indokolni kell, miért szeretné elvégezni a bibliaiskolát. Kérjük, jelentkezéséhez csatolja gyülekezetvezetőjének ajánló sorait is! Az ajánló hiánya nem zárja ki a bekapcsolódást az oktatásba, de ehhez a jelentkezőt előtte személyes ismerkedésre hívjuk. A felvételtől minden jelentkezőt kiértékelünk. Az 1. évfolyam tandíját akkor kérjük befizetni, ha visszaigazoltuk a felvételt, és a tandíj befizetésére kiküldtük a felkérést.

Második évfolyamra való jelentkezéshez elegendő a megfelelő űrlap kitöltése és a tanfolyam díjának befizetése.

Második évfolyamon a tandíjat külön kérés nélkül, a jelentkezési űrlap kitöltésekor kérjük befizetni.

A Biblia Szövetség Egyesület fenntartja a jogot a tanfolyam szükséges vagy indokolt változtatásához.

(A jelentkezéskor személyes adatainak közzétételével Ön hozzájárul ahhoz, hogy a BSz az adatait kezelje, az egyesületi adatkezelési szabályzatot a www.bibliaszov.hu honlapon megismerheti. Adatainak törlését a szabályzatban rögzítettek szerint bármikor kérheti.)

Jelentkezés:

További információ:

Meghívó BSz csendesnapokra

- 2024. április 20-án 10 órától Mátészalkán (Kertvárosi Ref. Gyül. – Erkel F. u. 50.) és
– 2024. május 1-jén 10 órától Budapesten (Nagyvárad téri Ref. Gyül. – VIII. ker. Üllői út 90.)

A csendesnapok programja: **Amiben csak az Őt szeretők részesülnek**

1. Felülről való közösség (közösség Istennel, már itt a földi életben) – Jn 14,15–17
2. Felülről való jutalom (Isten szeretete és vele való lakás) – Jn 14,23
3. Felülről való világosság (beavattatás Isten ismeretébe, a Kijelentés megértése) – Jn 14,25–26
4. Felülről való békesség (a láthatatlanokon nyugvó békesség) – Jn 14,27
5. személyes bizonyágtétel

Minden érdeklődőt szeretettel várnak a szervező gyülekezetek és a Biblia Szövetség Egyesület!

OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

A közeljövő programjai,
amikre szeretettel hívogatunk:

- Ápr. 14. 17 óra Fontos kérdések előadás (Bp., Nagyvárad téri ref. gyül.)
- Ápr. 20. 10 óra Előadás nőknek (Bp., Nagyvárad téri ref. gyül.)
- Ápr. 20. 10 óra Mátészalkai csendesnap (Erkel u. 50.)
- Máj. 1. 10 óra Országos csendesnap (Bp., Nagyvárad téri ref. gyül.)
- Máj. 25. 10 óra Előadás nőknek (Bp., Nagyvárad téri ref. gyül.)
- Jún. 1. 10 óra Családi nap (Pécel)
- Jún. 08. 10 óra Nyékládházi csendesnap (Mezőnyéki ref. gyül.)
- Jún. 10-14. Lelki konferencia (Pécel)
- Jún. 17-21. Teológiai konferencia (Pécel)
- Júl. 1-5. Állami otth. lányok tábora (Pécel)
- Júl. 1-5. Világnézeti konferencia (Kismaros)
- Júl. 28-aug. 3. Kerékpáros lánytábor (Tarpa)
- Aug. 25. 10 óra Nyíregyházi csendesnap (ref. templom)

*Áldott Húsvéti
Ünnepet kívánunk!*

FIGYELEM! Telefonszámunk megváltozott!

Új számunk: **06-70-327-2636**.
Régi számunk átmenetileg még elérhető, de kérjük,
mostantól az új számot legyenek kedvesek használni, ahol
Horváth Mária irodavezető várja szíves hívásukat
minden munkanapon 9-17 óra között.

A Biblia Szövetség Egyesület, az Ébredés Alapítvány és
az Országos Bibliaiskola Alapítvány tevékenységét a Miniszterelnökség
és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. is támogatja:

A Biblia Szövetség Egyesület tevékenységét
az Országos Bibliaiskola Alapítvány is támogatja.

*A meghirdetett rendezvényeken a Biblia Szövetség Egyesület
hang- és képfelvételt is készíthet, amit saját célja
megvalósításához felhasználhat. Ön a jelentkezéssel és
részvétellel ezt elfogadja, és ehhez beleegyezését adja.*

A Biblia és Gyülekezet című folyóiratra a **11742331-20003610** számlaszámon vagy postai utalványon lehet előfizetni
Előfizetési díj 2024-ben: *belföldre:* 5.000,- Ft/év; (10 pld. felett 4.000,- Ft/pld.); *külföldre:* – *európai országokba* 8.000,- Ft/év;
– *egyéb országokba* 9.000,- Ft/év. Az előfizetés nélküli árus példány ára 750,- Ft. A folyóirat megjelenik negyedévenként.

A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala a Biblia Szövetség Egyesület címén
Kiadja a Biblia Szövetség Egyesület megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: Szabó László

* * *

Biblia Szövetség Egyesület címe: H-2119 Pécel, Kálvin tér 2/B Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu
felelős szerkesztő: Sipos Ajtony Levente; szerkesztő: Nagy Zsolt Béla; szerkesztőbizottság: Alföldy-Boruss Dezső, dr. Cs. Nagy János, Margit István,
Nagy Zsolt Béla, Sipos Ajtony Levente; tördelés: Horváth Mária

Címlap fotó: <https://pixabay.com/hu/>

Fotókat készítették a programok résztvevői

– Kéziratokat nem őrünk meg, és nem küldünk vissza! –

Nyomatás: Prime Rate Kft. 1044 Bp., Megyeri út 53. – HU-ISSN 0866-2932 (nyomatott) – ISSN 2064-0269 (online)